

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
30 Ekim 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyon bünyesinde kurulan alt komisyonların çalışmalarına ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, insan haklarının ihlale uğradığına dair iddialarla ilgili yapılan başvuruların sayısal verilerine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Faruk Bilir'in, Kurumun kuruluşundan itibaren görevlerini yerine getirmek için yaptığı faaliyetler hakkında sunumu

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

1'inci Toplantı

30 Ekim 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu saat 16.06'da açıldı.

Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu,

Komisyon bünyesinde kurulan alt komisyonların çalışmalarına,

İnsan haklarının ihlale uğradığına dair iddialarla ilgili yapılan başvuruların sayısal verilerine ve Komisyonun bugünkü gündemine,

İlişkin açıklamada bulundu.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Faruk Bilir tarafından, Kurumun kuruluşundan itibaren görevlerini yerine getirmek için yaptığı faaliyetler hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.54'te toplantıya son verildi.

30 Ekim 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.06

BAŞKAN: Hakan ÇAVUŞOĞLU (Bursa)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa Sezgin TANRIKULU (İstanbul)

SÖZCÜ: Osman Nuri GÜLAÇAR (Van)

KÂTİP: Meral DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt)

BAŞKAN – Komisyonumuzun sayın üyeleri, kıymetli davetliler, değerli basın mensupları; hepiniz toplantımıza hoş geldiniz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun 27'nci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı'nın ilk toplantısını açıyorum.

Yeterli çoğunluğumuz vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyon bünyesinde kurulan alt komisyonların çalışmalarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Gündemimizin ilk sırasında yer alan Başkanlık sunuşları kapsamında sizlere bazı hususlarda bilgi vermek istiyorum.

Bilindiği gibi, Komisyonumuz bünyesinde geçtiğimiz yasama yılında kurulan Çocuk Hakları Alt Komisyonu Sayın Radiye Sezer Katırcıoğlu Başkanlığında çalışmalarını sürdürmekte olup Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin kabulünün 30'uncu yıl dönümü nedeniyle 25 Eylül 2019 tarihinde Birleşmiş Milletlerde düzenlenen yüksek düzeyli anma etkinliğine katılım sağlamış ve bu vesileyle 25-27 Eylül 2019 tarihlerinde ayrıca çalışma ziyareti de gerçekleştirmiştir.

Yine, Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonumuz da İstanbul Bakırköy ve Silivri Cezaevlerine 2 inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir.

Göç ve Uyum Komisyonumuz da aynı çerçevede çalışmalarını sürdürmeye devam etmektedir.

2.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, insan haklarının ihlale uğradığına dair iddialarla ilgili yapılan başvuruların sayısal verilerine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Bildiğiniz gibi, Komisyonumuz insan haklarının ihlale uğradığına dair iddialarla ilgili başvurular almaktadır. Bu başvurulara ilişkin sayısal verileri sizinle paylaşmak istiyorum. 16/7/2018-25/10/2019 tarihleri itibarıyla yapılan başvurulardır vereceğim bilgiler. Bu tarihler arasında gelen dilekçe sayısı 3.425 adettir. Konu kodu verilen dilekçe sayısı 3.257 adettir. Bekleyen dilekçe sayısı 168 adettir. Konularına göre, memuriyete ilişkin sorunlar konusunda 67 adet başvuru, cezaevlerine ilişkin başvurular konusunda 2.703 adet başvuru, yargıya ilişkin sorunlar ve şikâyetler konusunda 585 adet başvuru, yasal düzenleme talepleri konusunda 66 adet başvuru; Komisyonun girişimde bulunması, yerinde inceleme talebi konusunda 133 başvuru; kolluk uygulamalarından şikâyetler konusunda 86 adet başvuru, askerlikle ilgili sorunlar konusunda 8 adet başvuru, işçi sorunları konusunda 58 adet başvuru, engelli sorunları konusunda 25 adet başvuru “çeşitli sorunlar” başlığı altında ifade edebileceğimiz sağlık sorunları, maddi yardım talebi, iş talebi, sosyal güvenlik işlemlerinden şikâyet ve benzeri konulardaki başvurular ise 488 adet olmak üzere toplam 4.219 adet başvuru ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Bu kanun uyarınca oluşturulan Kişisel Verileri Koruma Kurumu Anayasa’da öngörülen özel hayatın gizliliği ile temel hak ve özgürlüklerin korunması kapsamında ülkemizde kişisel verilerin korunmasını sağlamak ve buna yönelik farkındalık oluşturarak bilinç düzeyini geliştirmek, aynı zamanda veri temelli ekonomide özel ve kamusal aktörlerin uluslararası rekabet kapasitelerini artırıcı bir ortam oluşturma sorumluluğu üstlenmiştir. Bu çerçevede, Kurumun kuruluşundan itibaren bu görevleri yerine getirmek için yaptığı faaliyetleri Kurum Başkanı Sayın Profesör Doktor Faruk Bilir’den dinleyeceğiz.

Değerli Hocam, öncelikle hoş geldiniz. Siz sunumunuza başlamadan evvel biz katılımcı arkadaşları tanımayı arzu ederiz.

Sunumunuz ne kadar sürecek Sayın Başkanım?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Yaklaşık yirmi dakika ama daha da kısaltabiliriz.

BAŞKAN – Yirmi dakika bir sunumunuz olacak. Yirmi dakika bizim için de uygundur. Akabinde milletvekili arkadaşlarımız sunumla alakalı olarak sizlere var olan sorularını tevcih edecekler ve bu şekilde toplantımızı nihayete erdirmiş olacağız.

Tekrar, hoş geldiniz. Katılımlarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

(Katılımcılar tanıtıldı)

III.- SUNUMLAR

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Faruk Bilir’in, Kurumun kuruluşundan itibaren görevlerini yerine getirmek için yaptığı faaliyetler hakkında sunumu

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum bize vakit ayırdığınız için.

Sayın Başkanım, sizin de belirttiğiniz gibi, bu konuda ülkemizdeki ilk düzenleme 2010 yılında Anayasa’da yapılan bir değişiklik, Anayasa’nın 20’nci maddesine ek bir fıkra ekleniyor ve bu fıkra herkesin kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu vurgulanıyor ve bu hakla ilgili olarak usul ve esasların kanunla düzenleneceği öngörülüyor ve nitekim bu kanun 7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe giriyor. Tabii, bu kanunla birlikte bu alanda bir düzenleme yapılıyor ve bu kanun, birlikte bir kuruma yer veriyor. Bunun ayrıntılarına yer vereceğiz.

Kanunun amacına baktığımız zaman aslında 4 başlık altında toplayabiliriz.

Birinci olarak kanun, kişisel verilerin işlenmesinde temel hak ve özgürlüklerin korunmasını öngörüyor.

İkinci olarak Türkiye’de kişisel veri işlenmesini disipline altına almak istiyor, bu amacı güdüyor. Bunu da şu şekilde ifade ediyor: Türkiye’de veri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenleyen bir kanun.

Yine, gerekçesine baktığımızda, kanunda kişi mahremiyetinin korunmasının ve bilgi güvenliğinin sağlanmasının da bu amaçlar arasında olduğu vurgulanıyor.

Tabii, Kişisel Verileri Koruma Kurumu genel olarak düzenleyici ve denetleyici bir kurum statüsünde. İdari ve mali ve özerkliğe sahibiz. Kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurum.

Kurumumuz Kurul ve Başkanlıktan oluşmakta. Kurul 9 üyeden oluşmakta. Bu üyelerden 5 üye Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2 üye Sayın Cumhurbaşkanımız, 2 üye de -hâlihazırdaki üyeler-Bakanlar Kurulu tarafından seçildi ancak Hükûmet sistemi değişikliğiyle birlikte yapılan değişikliklerle bundan sonra 5 üye Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 4 üye ise Cumhurbaşkanı tarafından seçilecektir.

Kurul, kanunla verilen, bu kanunun uygulanmasını sağlayan bir göreve sahip ve bunu bağımsız olarak yerine getirmekte. Adalet Bakanlığıyla ilişkiliyiz hâlihazırda, daha önce Başbakanlıkla ilişkili idik.

Daire başkanlıkları şeklinde bir teşkilat öngörülmüş. Teşkilat şemamız da şu şekilde: Kurul öncelikle Kurumun karar organı, Kurul; bütün kararlar Kuruldan çıkmakta. Başkan yardımcısı... Bazı daire başkanları, 4'ü başkan yardımcısına bağlı, 3'ü ise Başkana bağlı. Başkanlık müşavirleri ve Özel Kalem Müdürlüğünden oluşan bir teşkilatımız var.

Genel olarak personel sayımız da 2018'de 128 kişiydi, 2019'da 165 kişiye yükseldi. Bu yükselmenin sebebi de 35 uzman yardımcısını sınavla almamızdır. 9 kurul üyesi, 98 memur statüsünde görevliler, 47 işçi ve 11 geçici görevli, 2019 itibarıyla 165 görevliyi istihdam ediyoruz.

Kanuna baktığımız zaman Kurula verilen görev ve yetkiler var; öncelikle Kuruma intikal eden ihbar ve şikâyetleri karara bağlıyoruz, kanunda öngörülen idari yaptırımlara karar veriyoruz. Genel olarak düzenleyici işlem yapma yetkimiz var. Eğer bir konuda ihlal yaygın ise ilke kararı alabiliyoruz. Kısa adı "VERBİS" Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi adıyla bir sistem kurduk ve bunun tutulmasını sağlıyoruz. Kişisel verilerin yurt dışına aktarımında güvenli ülkeleri belirleme yetkisi Kurula ait ve bize yapılan veri ihlal bildirimlerini değerlendiriyoruz ve bu değerlendirme sonucunda bu ihlalin Kurumun internet sayfasında yayımlanıp yayımlanmayacağına Kurulumuz karar vermektedir.

Şu ana kadar 7 tane yönetmelik, 2 tane tebliğ yayımladık. Bu yönetmeliklerden 6 tanesi 2018 yılında, 1 tanesi 2019 yılında; tebliğler de 2019 yılında yayımlanmıştır.

Genel olarak yönetmeliklere baktığımız zaman aslında bu yönetmeliklerden 4 tanesi kanunun bize zorunlu kıldığı yönetmelikler, diğerleri bizim Kurulumuzun takdir ettiği yönetmelikler. İsim olarak saymama gerek var mı, bilmiyorum.

BAŞKAN – Görüyoruz.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Tamam.

Yine ilke kararları eğer bir konuda Kurula yapılan ihbar ve şikâyetlerde Kurul bu ihlalin yaygın olduğu kanaatine varır ise ilke kararı alabiliyor. 2018 yılında 4 tane ilke kararı, 2019 yılında da 1 tane ilke kararı olmak üzere toplam 5 tane ilke kararımız var. Bu ilke kararlarından ilki; banko, gişe, masa gibi hizmet veren sektörlerde biz şunu söyledik: Kanun "veri sorumlusu" diyor teknik bir tabir olarak yani biz bunu tüzel kişiliklerde tüzel kişiliğin kendisi diyebiliriz, gerçek kişilerde gerçek kişinin kendisi diyebiliriz; özellikle banko, masa, gişe gibi hizmet veren yerlerde bu veri sorumlusu kişisel verilerin görülmesine ve duyulmasına engel olacak birtakım tedbirleri alması gerekir. Bu bize bir hastane dolayısıyla gelmişti, hastanede kayıt yaptıran hastamızın cep telefonu bilgisinin üçüncü bir kişi tarafından alınması söz konusu idi, biz bunun yaygın bir ihlal olduğunu değerlendirdik ve ilke kararı aldık.

Rehberlik hizmeti veren internet sitelerinde aslında isimden numara, numaradan isim sorgulanmasında eğer bunlar hukuka aykırı olarak bu verileri işlemiş ise BTK'yle birlikte bunları tespit ettik ve yaklaşık 25 tane bu tür uygulamanın kapatılması gerektiğine karar verdik.

Üçüncü olarak da herhangi bir şekilde veri sorumlusu nezdinde bir veriye ulaşma yetkisi olan bir kişinin, bu veriye her zaman keyfî olarak ya da gelişigüzel erişebileceği anlamına gelmediğini söyledik, bu da bir banka vesilesiyle gelmişti. Ancak ilgili kişinin ya da kişilerin bu verilere bakılmasını, kendi verilerine bakılmasını talepte bulunduğu zaman devreye girmesi gerektiğini söyledik.

Yine, dördüncü ilke kararımız da özellikle yine kanundaki veri işleme şartları olmaksızın özellikle açık rıza veya bize çağrı yapılması, mesaj gönderilmesi ya da mail atılması durumunda bunların önüne geçilmesi için bir ilke kararı aldık.

Son ilke kararımız da şu: Yine, hukuka aykırı olarak verilerin özellikle kimlik, adres bilgilerinin bir araya getirilerek bir sistem kurulması. Yaygın olarak avukatlarda, emlakçılarda verilerin bir araya getirilerek hukuka aykırı olarak çeşitli sistemlerin kurulduğunu gördük, ihbarını aldık; bunların durdurulması ve ortadan kaldırılması yönünde bir ilke kararı aldık.

Aslında kanunun tamamını anlatmak değil de... Bu kanunla birlikte hukuk sistemimize bazı yeni kavramlar giriyor. Ki bu kanunda da aslında oyuncu sektöründe veya oyuncu rolünde kişisel veri ve ilgili kişi faktörü uygulanmakta ama kısaca şöyle tanımlıyor kanun: “Kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi.” Kanun koyucu haklı olarak bu konuda bir sınırlama yapmıyor, bir tanım veriyor. Genel olarak açıklamalarımızda, rehberlerimizde kişiyi doğrudan veya dolaylı tanımlayan her türlü veri kişisel veri olarak nitelendiriliyor ve bu yaklaşım aslında Avrupa Birliği’ndeki yaklaşımla da örtüşmekte.

Kanun bazı verilere daha büyük önem veriyor. Kanunda lafız olarak böyle geçmiyor ama geldiğimiz noktada “genel nitelikli kişisel veriler”, özel nitelikli kişisel veriler” ayrımının yapıldığını görüyoruz. Özel nitelikli kişisel veriyi açıkça söylüyor ama diğerlerine “kişisel veri” diyor. Bunların daha fazla korunması gerekiyor, bunlar için birtakım tedbirlerin alınması gerekiyor ve kanun koyucu haklı olarak kişinin mağduriyetine veya ayrımcılığına sebep olacak kişisel verilere “hassas veriler” diyor ve bunları da tek tek sayıyor, bunlara ilave mümkün değil. Bunlar da: Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi, diğer inançları, kılık kıyafeti; dernek, vakıf ve sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili hükümler, biyometrik ve genetik veriler. Aslında, yine burada, kanunumuz bu hassas verilerden özellikle sağlık ve cinsel hayata ilişkin verilerin daha fazla korunmasını öngörüyor. İlgili kişiyi de “verisi işlenen gerçek kişi” olarak tanımlıyor. Bu kanunda tüzel kişilerin verisi korunmamakta, sadece gerçek kişiler.

Kanunun 11’inci maddesinde kişilerin hangi haklara sahip olduğu tek tek sayılıyor. Sayın Başkanım, bunları...

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bir kişi veri sorumlusuna müracaat ederek kendisi hakkında bir veri işlenip işlenmediğini öğrenme hakkına sahip. Eğer işlenmişse buna ilişkin bilgi talebi, ki biz buna -Anayasa’mızda da var- erişebiliyoruz o veriye. Yine bunların amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını öğrenme hakkı var. Bunların düzeltilmesini isteme hakkı var. Üçüncü kişilere bilgi verilmesini isteyebilir. Bunların silinmesini, yok edilmesini isteyebilir. Yine “profillemeye” dediğimiz herhangi bir kişiyle ilgili olarak bir profillemeye yapılmışsa ve bu profillemeye kişi hakkında olumsuz bir sonuca neden olmuşsa buna itiraz hakkı var ve kişisel verilerin işlenmesiyle ilgili olarak bir zarar meydana gelmişse bu zararın tazminini isteyebilme hakkı var.

Kanun Kurula başvuruyla ilgili olarak kademeli bir yöntem öngörmüştür. İlk önce herhangi bir şekilde hukuka aykırı veri işlenmesi, aktarılması durumunda veri sorumlusuna yani o veriyi hukuka aykırı olarak işleyen veya aktaran veri sorumlusuna, herhangi bir şirkete, bir kamu kurumuna veya

bir gerçek kişiye müracaat etmesi gerekiyor. Ondan aldığı cevaba göre ki veri sorumlusu ona cevap vermeyebilir ya da ilgili kişi o cevabı beğenmeyebilir, bu gibi durumlarda otuz gün içinde veri sorumlusunun verdiği cevaba göre veya hiç cevap vermemesi durumunda otuz gün sonra -otuz günlük bir veri sorumlusuna cevap verme süresi tanınmış- Kurulumuza müracaat edebilir. Biz rehberlerimizde şunu söylüyoruz: Veri sorumlusuna başvuru mecburidir ama Kurula başvuru ihtiyaridir şeklinde ama şikâyetlerde veri sorumlusuna gidilmeden Kurula başvurulamıyor ama ihbar şeklindeki başvurularda doğrudan Kurula başvurulabiliyor. Bunu şekilde ifade etmeye çalıştık. Her hâlükârda bu kanundaki başvuru yöntemleri yanında ilgili kişiler mahkemeler aracılığıyla da bu haklarını arayabilir ama bu Kurula başvurusunun ilgili kişi açısından avantajı şu olabilir: Bunlar sürelerle bağlanmış. İşte otuz gün içerisinde veri sorumlusunun cevabı, otuz gün içerisinde bize başvuru ve Kurulun altmış gün içinde cevap vermesi gibi süreler var, ilgili kişiler açısından daha bir pratik yol diyebiliriz. Ama bazı durumlarda eğer yargı mercilerinin görev alanına giren bir konu var ise bu durumda Kurulun herhangi bir yetkisi söz konusu değil.

Kurula başvurulduğu zaman Kurul eğer altmış gün içinde cevap vermezse bu “ret” sayılıyor. Kararı şöyle olabilir: İhlal yönünde olduğu zaman hem ilgili kişiye hem veri sorumlusuna bu kararın tebliğ edilmesi ve bu kararın otuz gün içinde yerine getirilmesi gerekiyor.

Genel olarak da veri işlemeyi durdurma yetkisi var Kurulun, yurt dışına veri aktarımını durdurma yetkisi var. İdari yaptırım, idari para cezası uygulama yetkisi var, bazı durumlarda da tedbiren karar alma yetkisi var.

Kanunla getirilen en önemli hususlardan birisi de şu: Herhangi bir veri sorumlusu bünyesinde kanuna aykırı olarak bir veri ihlali gerçekleşmiş ise Kuruma ve ilgisine bunu bildirmesi gerekiyor. Burada maksat da ilgili kişilerin bu ihlal dolayısıyla zarar görmemesini ya da zararın daha aza indirgenmesini sağlamaktır. Tabii burada kanun “en kısa sürede” diyor, bu “en kısa sürede” tam anlaşılabilir diye Avrupa’daki düzenlemeleri esas alarak Kurul bu konuda içtihat benimsedi ve en kısa süreyi yetmiş iki saat olarak yorumladı, en geç yetmiş iki saat ama derhâl gecikmeksizin bildirilmesi gerekiyor.

Tabii, bu ihlal bildirimleri duruma göre Kurumun internet sayfasında yayımlanıyor. Tabii, bizim burada Kurul olarak üzerinde durduğumuz husus şu: Eğer etkilenen kişi fazla ise etkilenen veriler özel nitelikli kişisel veriler ise ve hiçbir tedbir alınmamış ise bunları internet sayfamızda yayımlıyoruz, bu zamana kadar da 129 veri ihlal bildirimimizin 54 tanesini sonuçlandırdık ve 36 tanesi Kurumun internet sayfasında yayımlandı. Genel olarak bize yapılan ihbar ve şikâyet olarak toplam rakam 1.044 şikâyet, bunlardan 585 tanesi sonuçlandırıldı. Bize yurt dışından 1.428 başvuru yapıldı, bunların büyük oranda yani tamamı diyebiliriz, hepsi sonuçlandırıldı. Bu zamana kadar da toplam 11 milyon 500 bin 828 TL idari para cezası uygulandı Kurumumuz tarafından. Bu idari para cezalarının hepsi de hazineye aktarılıyor, Kuruma veya Kurula bu para cezalarından herhangi bir aktarım söz konusu değil.

Burada kanun bize belirli aralıklar öngörmüş, örneğin 15 bin TL’den 1 milyon TL’ye kadar para cezası. Bu para cezalarının oranını belirlemede de yine kanunun kendisi söylüyor; haksızlık içeriği, veri sorumlusunun ödeme gücü gibi konuları Kurul takdir ederek idari para cezasını uyguluyor. Şu ana kadar bu ceza değerlendirme oranında üst sınır 1 milyon 400 bin TL idari para cezası.

Yeni bir sistem getiriyor bu kanunda, kısa adı “VERBİS” Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi. Burada iki temel amaç var aslında kanunun vurgulamak istediği: Bir, hesap verilebilirlik; ikincisi de şeffaflık. Şimdi, VERBİS sistemi kısaca şöyle bir sistem: Veri işleyen veri sorumluları istisnalar haricinde -kanunda birtakım istisnalar var ve kurulun belirlediği istisnalar var- herhangi bir şirket veya bir kamu kurumu hangi tür veriler işlediğini bu VERBİS’e kaydedecek ama kesinlikle bu VERBİS

sisteminde, bizim sistemimizde kişisel veri olmayacak. Herhangi bir veri sorumlusu eğer ad, soyad, TC kimlik numarası işliyor ise bu “VERBİS’e kimlik numarası istiyorum.” diye kayıt yaptıracak ya da iletişim bilgilerini cep telefonuna işliyorsaa “iletişim bilgisi” diye ama kesinlikle kişisel veri bulundurmayacak bu sistem. Burada amaç şu: Bu, kamuya açık bir sistem olacak, ilgili kişiler de bu sisteme girerek sorgulama yapabilecekler.

Kurumun bünyesinde bir Alo 198 Veri Koruma Hattı kuruldu, burada da günlük yaklaşık 500, aylık 12 bin civarında aramaya cevap verilmekte.

Bu zamana kadar yaptığımız etkinlikler de tablo hâlinde toplam rakam olarak.

Her çarşamba, çarşamba seminerleri düzenliyoruz. Burada genelde akademisyenleri misafir ediyoruz, bu konudaki uzmanları.

24 ilde farkındalık toplantısı yaptık, genellikle valilikle birlikte, büyükşehir belediyeleri, belediyelerimiz, sanayi, ticaret odalarına yönelik herkese açık toplantılar gerçekleştirdik.

5 tane sempozyum, 19 tane çalıştay -vaktinizi almamak amacıyla kısa geçiyorum- anketler, paneller yaptık. 4 tane iş birliği protokolü imzaladık; Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Rekabet Kurumu, bir de Kosova Cumhuriyeti Veri Koruma Ajansıyla protokoller imzaladık.

Dünyada Veri Koruma Günü 28 Ocak olarak kutlanmakta. Biz, ülkemize özgü olsun diye 7 Nisanı yani kanunun yürürlüğe girdiği tarihi ülkemize özgü olarak Veri Koruma Günü olarak ilan ettik. Milli Eğitim Bakanlığıyla görüştük, Milli Eğitim Bakanlığı bir yönetmelikle bunu yayınladı. Özellikle ortaöğretimde veri koruma kulüpleri kurulmasını sağladık.

Tabii, bu anlamda, özellikle ortaöğretimde 2 defa slogan yarışması düzenledik.

Kamu kurumlarına ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına kurumumuzda düzenli aralıklarla eğitim verdik, vermeye de devam ediyoruz.

Filmler, rehberler, broşürler, animasyon filmler ve kamu spotları hazırladı Kurulumuz. Doküman olarak da 2 tane rehber, yıl sonu itibarıyla 6 kitapçık, broşür, dergi, video ve animasyon filmi olarak bunlar istatistikler olarak verildi. Burada da resimler var.

Yine, 2019 yılında Kişisel Verileri Koruma Gönüllüsü Projesi’ni devam ettiriyoruz. Burada Kurulumuzun amacı şu: İlk önce hukuk fakültesi öğrencileriyle başladık, daha sonra mühendislik fakültesi öğrencileriyle devam edeceğiz; sonra da ortaöğretimle, aslında biz bunu ilkökula kadar götürmek istiyoruz. Yine, bunu ev hanımlarımıza vesaire herkesin bu anlamda veri koruma gönüllüsü olmasını sağlayacak geniş çaplı bir proje, bu yıllara yayılacak diye düşünüyoruz.

Akademik makale yarışması düzenledik. Bu konuda, yine bir akademik dergi, hakemli bir dergi 1’inci sayısı yayınlandı, 2’nci sayısı da yayınlanmak üzere; yılda 2 defa yayınlanacak.

Özel bir kütüphane kurduk, buna tematik bir kütüphane diyebiliriz, sadece kişisel verilerin korunması alanında yerli ve yabancı bütün kaynakları o kütüphanemizde barındırıyoruz.

Bu konuda uluslararası iş birlikleri, öncelikle ICDPPC’ ye yani Uluslararası Veri Koruma ve Mahremiyet Otoriteleri Konferansı’na üye olduk. Bu yıl da Arnavutluk’ta düzenlendi. Biz, aslında Türkiye’de düzenlensin diye 2021 için müracaat etmiştik ama biraz Afrika tarafına kaydıkları için 2023 için bize söz verdiler Türkiye’de yapılması için.

Yine, Avrupa Veri Koruma Otoriteleri Konferansı’na akredite olduk, o da bu yıl içinde Gürcistan’da yapıldı ve oradaki bizim başvuruımız kabul edildi.

Yine, Avrupa Komisyonu ile birlikte TAIEX Çalıştayı’nı Ankara’da düzenledik.

Uluslararası birtakım iş birlikleri için Almanya, Avusturya, İtalya, İngiltere, Macaristan ve Kosova heyetleriyle orada ziyaretler yaptık, Kosova Cumhuriyeti'yle de iş birliği sözleşmesi imzaladık.

Avrupa Komisyonu'yla da güvenli ülke, hem bizim Türkiye'nin güvenli ülke olması hem de bizim bazı ülkeleri güvenli ülke ilan edebilmemiz için görüşmelerimiz devam ediyor; bu yetki, kanunla Kurumumuza verilmiş.

Kurumumuzun 2018 bütçesi 30 milyon, 2019 bütçesi de 33 milyon TL olarak öngörülmüş idi. Tabii, kurulduğumuz anda Hazineden 15 milyon TL vermişlerdi. Harcamayla ilgili olarak da -burada yok ama- genel olarak istatistikler var.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, öncelikle şunu söyleyeyim: Bu kanunun yasalaşma sürecinde, hem bir Adalet Komisyonu üyesi olarak hem de Parlamentoda bulunan bir arkadaşınız olarak, o süreçte ciddi bir tartışmanın, çalışmanın olduğunu hâlen gün gibi hatırlıyorum.

Tabii “kişisel veri” deyince genel olarak adı soyadı, isim gibi şeyler akla gelir ama aslında, günümüz teknolojisinin çok daha ileri seviyelere ulaştığı bu zaman diliminde, artık insanların genetik yapısından tutun da kan grubuna kadar, göz rengine kadar, saç telindeki diğer genetik formasyonlara kadar çok sayıda özellikli hususların da var olduğunu biliyoruz. Önümüzdeki süreçte Türkiye için gerçekten çok önemli bir kazanım olarak görüyorum ben bunu.

Tabii, şimdi anlattıklarınızdan sonra, yaklaşık iki yıllık bir kurum olarak, belli bir çalışma çerçevesinde bir aşamaya gelindiğini memnuniyetle müşahade ettik. Tabii, öncelikle sizlere teşekkür ediyoruz ama hep müphem kalan bir şey var: Şimdi, burada, siz bunları soyut ve teorik olarak güzel anlattınız, “kişisel veri” dediniz. İşte, bir kişiyi belirleyen ya da belirlenebilecek nitelikteki tüm veriler “kişisel veri” dedik; bazen ırk, bazen dil, bazen renk, neyse bunlar hep kişisel veri ama hâlâ, bugüne bugün, bu Koruma Kurumu oluşturulmuş olmasına rağmen, kişilerin cep telefonlarına, sair posta kutularına, başka e-mail, e-posta kutularına çok sayıda istemediği şeylerin geldiğini, âdeta bir bombardımana maruz kaldığını görüyoruz. Acaba bu Kurumun oluşturulmasından sonra bu anlamda bir analiz yapıldı mı? Yani neydi, ne oldu? Özellikle rahatsızlık unsuru taşıyan, insanların bu şekilde âdeta iğdiş edilmesine sebebiyet veren -tırnak içinde söyleyeyim- artık saldırı diyelim ya da bombardıman, neyse, bir analiz sonucu var mı elinizde? Neydik, nereye geldik? Yani bir çalışma yaptınız mı bununla ilgili?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, herhangi bir anket çalışması yok ama biz özel bir komisyon da kurduk, Ticaret Bakanlığı, BTK'yle birlikte bir rapor da hazırladık.

Tabii, Kurula başvurulduğu zaman onun gereği yapılıyor ama burada, Sayın Başkanım, temel bir sorun var. Şimdi, Türkiye'de 3 tane büyük GSM şirketi var, bunlarla biz yazışıyoruz ama bir de taşeron nitelendirmesinde olan STH'ler var yani orada bunlara yetkinin verilmesi söz konusu.

BAŞKAN – Onu bir açar mısınız Başkanım, anlayamadım.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Şimdi, 3 büyük GSM şirketinin altında da BTK tarafından yetkilendirilen kısa adıyla STH'ler, bu mesajların gönderilmesi... Yani şöyle söyleyebilirim Başkanım, sizin adınıza mesaj gönderiliyor. Mesela, onlarda diyelim bir veri havuzu var, sizin adınıza mesaj gönderiliyor. Biz sorduğumuz zaman bu mesajdan sizin haberiniz

olmuyor ama sizin adınıza mesaj gitmiş olabiliyor. Konu burada ve BTK'nin aslında yetkilendirdikleriyle ilgili hiçbir sorun yok ama onların kendi aralarında bir veri paylaşımı söz konusu maalesef, orada da bunlara ulaşamıyor Sayın Başkanım ve -atıyorum- mesela bir denizden mesaj gönderilmesi söz konusu olabiliyor ve burada çok ciddi bir sorun var ama şöyle yaptığımız zaman... Mesela bizim telefonumuza gelen mesajda kişisel farkındalık nedeniyle, bana mesaj geldiği zaman veya üyelerimize geldiği zaman, bununla ilgili bir irtibata geçtiğim zaman inanın tekrar mesaj geliyor.

Özellikle, biz, bu siyasi mesajlarla ilgili olarak, seçim dönemleriyle ilgili olarak da Yüksek Seçim Kuruluyla görüştük, bu anlamda da bir rehber yayınlamayı düşünüyoruz.

BAŞKAN – Anladım.

Arkadaşlarıma söz vereceğim ama müsaadeleri olursa, şimdi, bizim şu anda veri sorumlusu sicilinde kaç sorumlumuz var?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, süreler öngördük; bize, 31 Aralık 2019'a kadar en azından 50 bin veri sorumlusunun kayıt yaptırması gerekiyor, şu ana kadar 13.500 veri sorumlusu bu sicile kayıt yaptırdı.

BAŞKAN – Peki, bir mağazaya gittik, bir alışveriş yaptık, bize fatura kesecek, faturayı kesmeden önce kimlik bilginizi istiyor, telefon numaramızı istiyor ama hiçbirimizin aklına "Kardeş, sen veri sorumlusu musun? Bana bunu ibraz eder misin?" demek gibi bir şey gelmiyor.

Bizim, müşteri olarak o anda bu işlemi yapan kişiye bunu sorma hakkımız var mı? Buna ilişkin bir belge tahsisi yapıyor musunuz veri sorumlularına?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Özellikle bu alışveriş mağazalarıyla ilgili olarak, onların işlemesi gereken veriler belli Sayın Başkanım; adını soyadını ve adres bilgilerini işleyebilirler, eğer elektronik fatura söz konusuysa, T.C. kimlik numaramızı da işleyebilirler; bunun dışında bütün işlenen veriler bizim açık rızamıza bağlı ama şöyle söyleyebilirim: Aslında, telefon numarasıyla başlıyorlar ve burada bir yanıltma söz konusu Sayın Başkanım çünkü bir alışveriş için, fatura için telefon bilgisi işlenmesi gereken zorunlu bir veri değil ancak bunu şöyle yapması gerekiyor; onun bizi aydınlatması gerekiyor.

Kanunda 10'uncu maddede aydınlatmanın ne olduğu tek tek sayılıyor. Bize şunu söylemesi gerekiyor: Bu kişisel verilerimizi hangi amaçla işlediğini, bunu üçüncü kişilere yurt içinde, yurt dışında aktarıp aktarmadığını, bunun yöntem ve hukuki sebebini yani adımızı soyadımızı sözleşmesel bir ilişkiden dolayı, alışveriş ilişkisinden dolayı işlediğini, bunları bize beyan etmesi gerekiyor; bizim ona hiçbir şey sormamıza gerek yok. Eğer aydınlatma yapıyorsa, veri işliyorsa veri sorumlusudur.

Tabii, bu VERBİS'e kayıt ile bu kanuna uyum çoğu zaman örtüşmeyebilir. Yani herkes bu kanuna tabi olmak zorunda ama herkes VERBİS'e kayıt olmak zorunda değil. Bununla ilgili de biz 4 kategori belirledik. Kamu kurumları VERBİS'e kayıt olacak. İkincisi, ciro ve çalışan sayısı bakımından bir ayırım yapıldı; 50'den fazla çalışanı varsa veya 25 milyondan fazla cirosu varsa VERBİS'e kayıt yaptıracak. Ciro ve çalışan sayısı bu rakamların altında ama özel nitelikli kişisel verileri işliyorsa kayıt yaptırması zorunlu. Yurt dışında yerleşik bir veri sorumlusu ise cirosuna, çalışanına bakılmadan yine kayıt yaptırması gerekiyor ama mesela bir mağaza -sizin söylediğiniz gibi- 50 kişi çalışmıyordur, 25 milyon da cirosu yoktur, veri sorumlusudur, VERBİS'e kayıt yaptırmaz ama bu kanuna uyum göstermek zorundadır.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, tamam ama şunu ifade etmek lazım: Özellikle sağlık gibi konularda bu Kurumun üzerine çok fazlasıyla bir sorumluluk düştüğüne inanıyorum, yapacağınız çalışmaların çok değerli olduğunu tekrardan ifade edeyim.

Bir de ben şu ana kadar bir kamu spotu çalışması görmedim sizde. Tüm bunlar, burada söylediklerinizin birçoğu, belki de katılan basın mensuplarından Komisyon üyesi arkadaşlarımıza bazıları taze bilgi olarak ulaşıyor ama bizim, bunu, bırakın bu mecralarda, tüm toplumun nezdinde bilinirlik hâlini kazanması için çok daha ciddi çalışmalar yapmak lazım.

Orada 13 milyon gözüktüyor mal ve hizmet satın alma diye, faaliyet midir bu 13 milyon sizin yaptığımız bütçe olarak?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet, bunlar genellikle donanım hizmetleri. Bizim de Kurumumuzda bu VERBİS için ödeme yapmamız, yine bu kamu spotu vesaire için, farkındalık için ödediğimiz için miktarlar.

BAŞKAN – Televizyonlarda, ulusal kanallarda veya sponsorlu olarak sosyal medya mecralarında böyle birtakım çalışmalar yaptınız mı?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bir tane kamu spotumuz var, RTÜK onaylı, bunu kanallar yayınladı; o konuda kesinlikle biz de size katılıyoruz, çok fazla farkındalık olmadı bu konuda. Bu farkındalığın artması için de mesela, şimdi ortaöğretimde çalışmalar başlattık, iki çarşamba seminerine onlara ayırdık. Biz de aslında bu kanunun bilinebilirliğiyle, haklarımızla ilgili yeterli farkındalığın olmadığı noktasında -ki buna ilişkin anketlerimiz de var- bu konuda çalışmalarımızı yürütüyoruz. İkinci bir kamu spotunu da yayımlayacağız inşallah.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz almak isteyen Komisyon üyesi arkadaşlarımız var.

Sayın Beştaş, buyurun lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben, İnsan Hakları Komisyonuna ilişkin eleştirilerimizi ve taleplerimizi sonraya bırakarak, Kurul buradayken sorularımı yöneltmek istiyorum, bilahare, bu gündem bittikten sonra bu konuyu da tekrar gündeme getireceğiz. Ayrıca, toplantının bu saate alınması da bizim açımızdan eleştiri konusu, bütün planlamamızı yaptık, gece yarısı Ankara'ya geldik ama sabah yarım saat kala toplantının 16.00'ya alındığını öğrendik, takdir edersiniz ki bizim için zor gerçektir.

BAŞKAN – Haklısınız, daha özen gösterelim inşallah.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Umarız bir daha olmaz. Bu bizimle ilgili.

BAŞKAN – Onu da söyleyeyim: Bu, bizim grup toplantımızın olması çok sayıda Komisyon üyesi milletvekili arkadaşımızın belki o esnada orada bulunma arzusu nedeniyle oldu. Zaman zaman, siyasi partilerin gelişen bu tür güncel konularda birbirlerine yaklaşımları daha çok dostane ve anlayışla karşılanıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, biz de apar topar geldik, bölgedeydik; o açıdan.

Öncelikle hoş geldiniz. Sunumuzun için teşekkürler, emeğinize sağlık şu ana kadar yapmış olduğunuz bütün çalışmalar için. Türkiye açısından önemli bir aşama Kişisel Verileri Koruma Kanunu, bu konuda ilgili kurulun oluşması önemli. Ancak bundan sonra söyleyeceklerim kesinlikle Kurul üyeleriyle ilgili değil, biz Kişisel Verileri Koruma Kanunu Meclise geldiğinde de çok ayrıntılı bir şekilde Halkların Demokratik Partisi olarak hem muhalefet şerhimizi hem de kürsüden bu Kurulun daha etkin, gerçekten verileri korumak üzerine kurulması, Kurulun bu şekilde teşekkül etmesi ve kapsamı konusunda ayrıntılı önermelerde bulunmuştuk, muhalefet şerhimizde bunların tümü var. Üzülerek belirtmeliyim ki bizim Genel Kurulda yapmış olduğumuz bütün eleştirilerin, önerilerimizin bugün yaşamda çok güçlü bir karşılık bulduğunu ve eleştirilerimiz doğrultusunda bu kişisel verilerin

korunmaktan ziyade, tam tersine kişisel verilerin çok ciddi bir şekilde artık her yerde olduğunu ve özellikle kamunun elinde, bakanlıkların elinde köttüye kullanıldığını müşahade ediyoruz; buna ilişkin çok güçlü veriler var.

Bir kere, her şeyden önce, bu dediğim de size ilişkin değil -şerhimizde de söylemiştik- 82 milyon insanın kişisel verilerinin teslim edildiği Kurulun mahiyeti nedir şu anda? 4 üyeyi Cumhurbaşkanı atıyor, 3'ü iktidar partisinin kontenjanı, 1 bizim, 1 CHP'nin yani Cumhurbaşkanı partinin genel başkanı, kişisel verilerimizin tümü, 82 milyon yurttaşın bütün kişisel verileri bir partinin elinde, iktidar partisinin elinde. Bu da zaten olayın vahametini yeterince ortaya koyuyor.

Gerçekten, bu soruları, bugüne kadar yapmış olduğunuz çalışmalar ve Türkiye'de bu kanunun kabulünden sonra, Kurul çalışmalarına başladıktan sonra yaşanan olayları soracağım. Tabii ki cevapların tümü sizde değil, biliyorum ama Kurulun da bu konuda çok ağır bir sorumluluğu ve aynı zamanda yetkisi olduğunu da bilerek sormak zorundayım.

Her şeyden önce bağımsız ve tarafsız bir kimliği maalesef haiz değil, kanundan kaynaklı değil. Bu, Kurul üyelerinin uhdesinde olan bir şey değil. Avrupa ve benzeri yerlerde kurulan bu kurullar bağımsız ve tarafsız çalışma hakkına sahip oldukları için ilgili yasal dayanaklar da bunu düzenlediği için kişisel veriler gerçekten güvencede ancak Türkiye'de bakanlıklar ve devlet kurumları doğrudan bu işin maalesef müdahili konumundalar. Ne demek istiyorum: Bir kere, bir 28'inci madde var, dillere destan yani bir genel ilke koyuyor: Kanun, kişisel veriler korumadadır, şöyle korunur, veri durumu nedir, kurul şu yetkilere sahiptir, vesaire diye genel ilkeler koyuyor ama 28'inci maddeye bakıyoruz, zaten her şey istisna. Bütün kişisel verilerimiz can isteyince bu istisnalar kapsamında her şey kullanılabilir yani bir kere maddenin kendisi inanılmaz derecede kişisel verileri ortadan kaldıran bir istisna silsilesini düzenliyor. Maddenin tümünü okumaya gerek duymuyorum.

Mesela 2'nci maddenin (a) fıkrası diyor ki: "Kişisel verinin -öylesine seçtim- suç işlemenin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması." Yani, halk deyimiyle "sarı çizmeli Mehmet ağa" bu ülkede zaten soruşturma geçirmeyen kimse var mı? Bu soruşturmalar nasıl geçiriliyor? Bir kurul diyecek ki: "Ben bunu soruşturma için yaptım." Al sana kişisel veriler... Bunu önleyecek mekanizmamız ne?

Öylesine seçeyim, 1'in (c)'si diyor ki: "Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini -ve devam ediyor- ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi..." Böyle esnek bir düzenleme, zaten Kurulun elini kolunu bağlıyor aslında. Her şey millî güvenlik olabilir. Başkanlığını kabul etmediğimiz Feyzioğlu diyor ya: "Mesele vatansa gerisi teferruattır." Böyle bir dönemde yaşıyoruz. Yani bir gerekçe gösterecek, diyecek ki: "Millî güvenlik" ya da "kamu güvenliği" ya da "kamu düzeni." Ec, bunu bunun için kullanıyorsun, siz ne diyebilirsiniz ki yani sonuçta istisna burada. Böyle bir mesele var.

Ama Kurulunuzla ilgili de şöyle bir yetkiniz de var, bu çok değerli bir yetki aslında -ne kadar kullandığınızı öncelikle sormak isterim-: 16'ncı maddeye göre, Kurulunuz, sadece size gelen şikâyetlerle değil aynı zamanda öğrenmeniz hâlinde -tıpkı cumhuriyet savcıları gibi bir suça mutallî olmakla ilgili- gerekli incelemeyi yapıp karar verebiliyor. Bunu, kamuya yansıyan meselelerde ne kadar kullandınız? Gerçekten "Biz, Kişisel Verileri Koruma Kurulu olarak bu olaya el atıyoruz, basında çıktı ve biz buna ilişkin karar almak istiyoruz." dediniz mi?

Başkan, sorularımı peş peşe soracağım çünkü fazla, o açıdan toplu bir yanıt alabilirsem sevinirim.

Şimdi, anladığım kadarıyla Komisyon Başkanımızın da sorularından anladığım ve sizin sunumunuzdan da öğrendiğim kadarıyla, şüphesiz SMS ve e-mail’lerin sürekli bize gelmesi, taciz edilmemiz doğru bir şey değil. Vallahi ben de rahatsız oluyorum yani bu mesaj kutusunu ya da e-mail’leri silmek bir ezaya dönüşüyor. Doğru, bu değerli bir çalışma gerçekten ama bu kanun ve bu Kurulun işi bu değil sadece. Bu, bizim açımızdan bir bölümü ama buna indirgenmesini kabul edilemez buluyoruz. Ne oluyor? Gerçek kişiler, özel, tüzel kişiler, tamam, kamu yaptırım uygulamalarını özellikle elinde bulunduran, kişisel verileri elinde bulunduran bakanlıklar ve kurumlara bir yaptırım uygulanmıyor, biz duymadık. Varsa bunu açmanızı isteyeceğim.

Bu yönüyle, bir yasal düzenleme ihtiyacı da var. Şüphesiz diyeceksiniz ki: Sizler milletvekilisiniz, bu konuda bir çalışmanız var mı? Bizim var ama biz muhalefet partisi olduğumuz için çoğunluğun oylamasıyla maalesef kanunlar geçiyor; yoksa sunmuyor değiliz, hepsini yakından takip ediyoruz ama sizin kurulum böyle bir yasal düzenleme çalışma önerisi var mı? Kişisel verilerin korunması anlamında tespit ettiğiniz eksiklikler var mı? İlk sorum bu.

Diğeri, bakanlıklar ve devlet kurumlarının yaptırım kapsamına alınmasına yönelik bir değişiklik öneriniz var mı? Hani, böyle bir öngörünüz var mı?

Başka bir mesele: Kurumunuz kişisel verileri tüm kamu kurumları ile bakanlıklar nezdinde istihbari bilgiler taplanması aşamasında koruyor mu ya da koruyabiliyor mu? Koruyor mu, koruyabiliyor musunuz yahut ne düzeyde koruyorsunuz?

Kişisel verileri yayan, başka siyasi parti yahut kişilerle paylaşanlar hakkında hiç yaptırım uygulandı mı ya da neden uygulanmıyor, uygulanamıyor?

Diğer bir sorum: Kurum ve bakanlıklar nezdinde hiç şikâyet başvurusu geldi mi? Şayet başvuru olduysa bu tür başvuruları ne şekilde karara bağladınız, bağlandı?

Engelli, kısıtlı, tutuklu yahut hükümlülere ait bilgilerin Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, SGK tarafından paylaşıyor olması bir usulsüzlük değil mi? Bu tür usulsüzlükler karşısında Kurumunuz neler yaptı, gelen şikâyet başvuruları nasıl değerlendirildi? Bu usulsüzlüklere karşı neden önlem almıyor, alamıyor -hep seçenekli söylüyorum- ve yaptırım uygulamıyorsunuz ya da uygulayamıyorsunuz?

Sizce para cezaları yalnızca gerçek ve özel, tüzel kişilere uygulanmaktayken bir caydırıcılık söz konusu olur mu? Gerçekten bu konuda bir tespitiniz, gözleminiz, raporunuz varsa paylaşsanız seviniriz.

Şimdi, bir de birkaç örnek var Sayın Başkan. Biliyorsunuz, İstanbul Büyükşehir Belediye seçimleri döneminde çok tartışılan, maalesef, veri paylaşımları oldu ve tüm Türkiye’nin, dünyanın gözü önünde bu mesele cereyan etti. Örneğin, Hürriyet ve Sabah gazetesi manşetten “Türkiye CHP, İYİ PARTİ, Saadet Partisi listelerine sızan 340 PKK’li ismi konuşuyor.” başlıklı haberde 340 kişinin tüm kişisel bilgileri hiçbir elemeye tabi tutulmadan haber yapıldı ve yayıldı ve bunlar, resmî olarak, hakkında soruşturma, kovuşturma olmayan, seçime girmeye hak kazanan adaylarla ilgiliydi yani aynı zamanda, ortada gerçek dışı bir bilgi vardı ve bu, aynı zamanda bir hedef göstermeyi tabii. Yani buna ilişkin -basın özgürlüğü ya da ifade özgürlüğüyle hiçbir ilintisi yok bunun- buna göre, Kurum kanununa göre, usulsüzlük ve ceza mevzuatı uyarınca bu suç değil mi yani buna ilişkin bir şey yaptınız mı Kurum olarak? Yine, resen yetkiniz olduğu hâlde, Adalet Bakanlığı ve bilgiyi yayanlara neden bir yaptırım uygulamadığınız? Yani buna muttali oldunuz, öğrendiniz. Bu durum gerçekten kamuyu ilgilendirmiyor mu size göre de ? 82 milyon yurttaşın seçme ve seçilme hakkını, demokrasinin temelini sarsacak bir veriden söz ediyorum. Bunun izahı nedir, bunu da sormak isterim.

Yine, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimi sürecinde engelli bireylere -çok önemli bir şey- ait bilgiler sadece iktidar partisiyle paylaşılmış ve bu bilgileri sızdıran SGK görevlileri tespit edilmiş ve yaptırım uygulanmış mıdır? Yani dilekçelerinin ekinde bütün kişiler veriler vardı dosyalar hâlinde, tomarlar hâlinde, torbalarla taşındı ve bunlar engelli bireylerin sayısını bile söylediler yani sonuçta, bu kişisel veriler kamuya da paylaşıldı. Neden yaptırım uygulanmadı? Bu ve benzeri konular gerçekten gündeminize kaç defa geldi? Değerlendirdiniz mi? Kurumlara yönelik bundan sonra da bir yaptırım yapmayı düşünüyor musunuz?

Başka bir şey var: Kısa adı GDPR olan Avrupa Veri Koruma Tüzüğü ne kadar etkili gerçekten? Kurum olarak bu tüzükle ne kadar uyumlu çalıştığınızı düşünüyorsunuz? Ortak hareket ediyor musunuz? Ortak hareket ettiğiniz hususları bizimle paylaşırsanız seviniriz.

Başka bir mesele: Dijital dönüşüm hususuna ilişkin bir çalışmanız var mı? Bu konuda çalışmanız -dikkatle dinledim ama kaçırılmış olabilir- varsa paylaşırsanız sevinirim. Mesela, çok küçük yaştaki çocuklar dijital dünyanın içerisinde, maalesef, çok ciddi bir şekilde yer alıyor ve kaybolmuş vaziyetler. 8-9 yaşındaki çocuklar “tiktok” gibi yapılar içerisinde yer alabiliyor yahut çocukların eğitim gördükleri anaokulu, ilköğretim ve diğer derecelerdeki okullardaki görüntüler, öğretmenler, veliler yahut okul yönetimlerince kullanılıyor, tanık oluyoruz. Bu çocukların rıza ve iradeleri dışında gelişen bu duruma ilişkin Kurumunuz bir çalışma yürütüyor mu ya da yürütmeyi düşünüyor mu? Çocukların kişisel verilerinin korunması adına Kurum olarak bugüne kadar bir çalışmanız oldu mu ya da olacak mı?

Yine, çocukların görüntülerinin vesair bilgilerinin Instagram veyahut Youtube gibi mecralardaki paylaşımlarına ilişkin kurum olarak önleyici çalışmaları yürütmeyi düşünüyor musunuz, yürütmeyi düşünüyor musunuz, yürütecek misiniz?

Son olarak, pek çok bakanlık ve kurumda kişisel veriler depo edilmiş olup bu verilerin nerelerle paylaşıldığı bilgisine siz Koruma Kurulu olarak sahip misiniz? Kullanım amacı dışına çıkılmasına yönelik tedbirleriniz nedir?

Sayın Başkan, soruların çok olduğunun farkındayım ama sizi her zaman burada göremeyeceğiz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Alışkınız...

EROL KAVUNCU (Çorum) – Yazılı cevap verebilir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yazılı da cevap alabiliriz tabii ki zaman olmazsa. Ama bunlar çok hayati meseleler. Gerçekten, hepimizin kişisel verileri, bütün Türkiye yurttaşlarının kişisel verileri âdeta şu anda her türlü yöntemle kullanıldı, gözlerimizin önünde cereyan etti bunlar. Yani seçim gibi bir meselede bunun bu kadar hor, bu kadar korkunç düzeyde kullanılması hiç birimizin hukuk güvenliğinin, kişi güvenliğinin olmadığını ve bunun bu şekilde kullanılmasının geleceğe dair de ciddi bir tehlike arz ettiğini söylüyoruz. Yani emin olun bu sorularımı, biz hani, siyasi olarak sözlerimizi Genel Kurulda ve sonraki gündemde söyleyeceğiz, bunu biraz da siyaset dışında mevcut verilerle yani halkın bize verdiği yetkiye dayanarak bunları sormak durumundayız. Çünkü biz onlar adına buradayız, onlar adına bu soruları soruyoruz. Yoksa bunların hiçbirisi kişisel meseleler değil. Öyle algılanmasını da istemem.

Sorularıma, uzun da olsa, yanıt vermenizi isterim.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, yöntemle ilgili bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Şimdi ben de oraya geleceğim Mahmut Bey. Sizin ne diyeceğinizi biliyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nereden biliyorsunuz? Ne diyeceğim?

BAŞKAN – Şimdi, soru soracak bir tek kişi kaldı; Mahmut Bey. İşte, diyorum ki: Mahmut Bey de sorularını sorsun, ondan sonra birlikte cevap versinler, ondan sonra saat ve zamana göre eğer soru soracak olan arkadaşlarımız varsa ayrıca değerlendirelim.

Lütfen notlarınızı alın, bilaistisna cevap bekliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Değerli Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı ve üyeleri, bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, burada, faaliyet raporunuzu ve aynı zamanda sunumunuzun 23’üncü sayfasında kurumsal etkinliklerinizi anlattınız. Çarşamba seminerleri 2018 ve 2019, sayfa 23. Baktığımız zaman raporda, 2018 yılında 24 tane çarşamba toplantılarınız var. Bu 24 tanesinin 7 tanesini zaten kurumun içerisinde kendisi vermiş yani kendi arasında toplanmış. Buna nasıl seminer diyebiliriz -kendi içinizde- bilemem. 2019’a geliyorum, 21 tane var. 2019’daki seminerlerinizi ben faaliyet raporunda bulamadım, listesini bulamadım.

Burada “kamu spotu” demişsiniz, 1 tane. Kamu spotunun içeriği nedir, onu bize anlatma veya gösterme imkânı var mı? En azından biz de görelim. Yani kamu spotu derken nasıl bir kamu spotuydu? Bunun içeriği hakikaten halkın ilgisini, alakasını çekebilecek veya uyandıracak, bilgilendirecek mahiyette miydi, değil miydi? Bu kamu spotu da nerede yayınlandı, hangi televizyonlarda vesairelerde? Hangi saatlerde ve hangi günlerde? Onu da görmekte yarar var bunun amacına hizmet edip etmemesi açısından.

Şimdi, biraz önce Meral Hanım değindi ama. Mesela yurt dışında bulunan seçmenlerle ilgili gayet rahat basında bangır bangır çıktı, tüm seçmenlere. Vatandaşa, Sayın Cumhurbaşkanının “AK PARTİ Genel Başkanı” sıfatıyla mektuplar gönderdiği, mesajlar gittiği, hâlen de gidiyor. Biz bunlara ulaşamıyoruz. Bu ihbarlar da sizin resen, yasal anlamda, harekete geçmeniz gerekirken bununla ilgili -basından öğrendiğiniz kadarıyla- ne tür işlem oldu, ne tür cezalar kesildi?

Mesela YSK Başkanı diyor ki: “Efendim, 50 milyon kişinin kimlik bilgileri çalındı.” Ne oldu peki, kim çaldı bunu? Yok siyasi partiler üzerine gidildi... Bununla ilgili ne oldu? Yani burada “sızma oldu” diyor. Peki, bu sızma oldu da biz ne yaptık kurum olarak?

BAŞKAN – Araya girebilir miyim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Buyurunuz.

BAŞKAN – Bu kurumdan önceki bir konuydu sanırım, kurumun teşekkülünden önce...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yok, yeni oldu. Gazete tarihlerini de vereyim ben.

“Kişisel veriler gazete ilanıyla satılıyor.” şeklinde ilanlar var. Bu ilanı verenler vesaireler yani bu ne oldu? Siz gayet rahat avukatlar ve emlakçıları söylediniz. Nedir o? Satılan neydi? Açık, net söyleyin.

Satılan neydi Sayın Hocam? Ben de bir avukatım. Siz de anayasa hukuku hocasıınız bildiğim kadarıyla. Satılan neydi? Satılan, YSK’nin piyasaya sunduğu adresleri borçluları tespit etmek açısından o bilgilerdi. Başkan da avukat. Yani netice itibarıyla YSK veriyor, işin başındakiler veriyor, cezalandırmıyorsunuz. İşte 2 bin liraya, bin liraya gayet rahat -girin internete- satılıyor mu, satılmıyor mu? Bu ilanlar var. Yani mevcut olan ilanları kurum araştırmıyor mu, bunları duymuyor mu, görmüyor mu?

Şimdi öyle bir şey anlattınız ki yani bu kurumunuzun hiçbir ihtiyacı yok mu, yaşadığınız sorunlar nelerdir, sizin bu yaşadığınız sorunlar giderilmezse siz nasıl bu kişisel verilerin korunmasıyla ilgili bir çalışma yapabileceksiniz? Her şey güllük gülistanlık mı? Biraz önce Sayın Meral Hanım da değindi. Yani yasal hiç mi bir eksikliğiniz yok?

Parlamento olarak biraz hata bizde de var. Biz burada temel hak ve özgürlükler açısından söylüyoruz. 9 üyemiz mi var?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Neden 5'i geldi, 4'ü gelmedi? Bu sizin takdiriniz ama.

Siyasi partilerin temsilcilerini tanıttınız bize, yürütme organının atadıklarının hiçbirisi gelmedi.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – 2 kişi var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Demek ki umurunda değil, yarın öbür gün hiç gelmeyecek. Öyle ya!

Biz hata yaptık siyasi partiler ama yürütme organı komple hata yapmış. Allah rızası için 1 kadın olmaz mı? Bu erkekler kadınlardan çok mu daha zeki? İsyen ediyorum ben buna. Bu eşitsizliği kırmak lazım. Atamayla, nakille vesaireyle...

Kaç personeliniz var?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – 165.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaçı erkek, kaç kadın?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – İstatistik var ama genel olarak söyleyeyim: Oran yüzde 48'e yüzde 52. Yüzde 52 erkek, yüzde 48 bayan. 3 daire başkanımız da bayan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kutluyorum. İyidir. Bunu kutluyorum.

Gönül ister ki...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Kadın” diyecekti...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, siz niye itiraz ediyorsunuz? Ben teşekkür ediyorum, kutluyorum.

HAKAN KAHTALI (Malatya) – “Gönül ister ki...” Gönül daha ne isteyecek yani?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sen babanın kesesinden mi veriyorsun arkadaşım? Bir kadın senden daha akıllı olamaz mı ya? Sen babanın kesesinden mi veriyorsun? Yani kadının senden ne farkı var? Niye geri kalıyor yani? Hakkıdır ya insanların.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya bir de kadın kimseye verilmez.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, anladım da... Yani sanki babasının kesesinden veriyor, cebinden veriyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kadın verilmez yani. Kadının iradesi var. Öyle şey mi olur? Neyi kim veriyor? Kaş yaparken...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu anlamda, benim, tabii, sizden istirhamım, burada eğer biraz daha şeffaf ve net bu faaliyet raporlarını yazabilerseniz daha iyi olur. Bu faaliyet raporu neticesinde, Meclis de tabii bunu denetleyecek. Denetleme açısından denetlenebilirlikten uzak görüyorum.

Teşekkür ederim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Tanal, biz de çok teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meral Hanım bir şey söyledi. O makamı tayin, terfi anlamında söylemek.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye erkekleri verdiniz demiyorsun? “Kadınları verdiniz.” diyorsun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaş, lafı evirip çevirmeyin. Makamdan, tayinden, terfiden bahsediyoruz.

BAŞKAN – İşte yaranamazsın Mahmut Bey!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Yaranamazsın.” değil. Bildiğimiz doğruları söyledim. Doğrunun bedeli ne olaksa olacak.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizim birbirimize yaranma derdimiz yok. Biz de kadın meselesinde çok net tarafız. O yüzden her türlü hassasiyetimiz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu sadece sizin sorunuz değil, dünyanın sorunu arkadaş, insanlık sorunudur bu.

BAŞKAN – Sayın Günay, buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Şimdi ben de kurula hoş geldiniz diyorum.

Bir şey söylemek istiyorum. Danışman arkadaşım 16 Eylül günü Mardin’e geldiğinde Mardin kayyumu bir hoş geldiniz mesajı atıyor “Mardin’e hoş geldiniz.” diye. Şimdi nereden geldiğini bilir, telefonunu nereden bulur, nereden mesaj atar? Yani açık, aleni bir şekilde bir veri paylaşımı var. Sadece o değil, bu en yakınmda olduğu için biliyorum.

BAŞKAN – Var mı mesaj Günay Hanım yanınızda?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Var, var... Yanımda, yanımda... Arkadaşın kendisi burada zaten. Gösterebiliriz. Ben okuyayım hatta.

“Sokakları tarihin arka odalarına açılan şehir Mardin’e hoş geldiniz. Mustafa Yaman, Vali-Büyükşehir Belediye Başkan Vekili.” Altına Mardin Belediyesinin linkini eklemiş.

Şimdi sorarım yani nereden biliniz? Bir vali ya da atanmış bir kayyum bunu nereden bilir? Hani onu geçtim, şehre girdiğini nasıl bilir? Böyle bir mesaj bana gelse ben panik olurum, birisi beni takip ediyor mu derim; açık söyleyeyim. Bir kadın olarak böyle bir mesaj bana gelse, kimden geldiğinin bir önemi yok, ben takip ediliyor muyum derim. Uçakla indiğiniz bir kentte, birisi arkanızdan mesaj atıyor, pat, hoş geldiniz... Yani kimsin, nesin, nereden bulursun bu bilgiyi? Bu konuda bir cevabınız var mı? Kişisel verilerin paylaşımı açık, aleni bir şekilde.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Yalnız bunu Mardin’le sınırlandırmanız yanlış. Şöyle: İstanbul’da girdiğiniz her ilçede, mesela, diyelim ki Eyüp.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bu, birçok yerde oluyordur muhtemelen. Bu yanlış o zaman.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Şöyle: “Eyüp ilçesine hoş geldiniz.”

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Öyleyse yanlış yani. Nereye girerse girsın yanlış.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Orada bir slogan da üretmişler.

Ebrü Hanım, meseleyi Mardin, kayyum meselesine getirdiniz ya, ondan bahsediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kayyuma alerjiniz var, ondandır Osman Bey.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Mesele o değil arkadaşlar. Ben somut, yaşadığım için, elimde delil olduğu için Mardin üzerinden konuşuyorum. Muhtemelen birçok yerde birçok kişiye oluyor. Mesele kayyum olması değil. Bingöl Valisi de aynı mesajı atsa sorundur, İstanbul Valisi de aynı mesajı atsa sorundur, bir başkası da aynı mesajı atsa sorundur yani problem. İnsanların nereden girdiği, nasıl girdiğini bilmeleri ve telefon numaraları üzerinden bir hoş geldiniz mesajı çekmeleri sorun.

Deminki gibi alışveriş merkezindeki bir dükkândaki meseleyi problem ediyorsak bunu da problem etmemiz lazım. Bu bir veri paylaşımı, seyahat özgürlüğünün açık takibi. Yani nereye girdiniz, nere gittiniz, açık takibi. Hukuka aykırı bir durum. Buna ilişkin kurulun bir çalışması var mı, onu bilmek istiyorum.

Onun dışında, benim Komisyona dair görüşlerim var. Şimdi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak bu 5’inci toplantımız.

BAŞKAN – 6.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – 6 olsun. 5 ya da 6, hiç problem değil. Zaten 2’si komisyonların gelip sunuşlar yaptığı, aslında bizim insan hakları meselelerini konuşmadığımız, tartışmadığımız ve buna dair bir yol haritası belirlemediğimiz bir toplantı. Ben Cezaevi Alt Komisyonundayım. 3 toplantı yapmışız; bir İstanbul, bir Ankara ziyareti gerçekleştirmişiz. İstanbul’da 2 cezaevi, Ankara’da 1. Bir gariplik var yani.

Şöyle bir denge ortaya çıkıyor: Evet, iktidar partisi olabilirsiniz ama bu ülkenin insan hakları sorumluluğu sizin parti çalışmalarınızdan daha önemli, bizim de parti çalışmalarımızdan daha önemli. Geçen mesela Tarsus Cezaevi ziyareti oldu. Bir arkadaşınız “MYK toplantımız var. Tarsus Cezaevi ziyaretini iptal etmek...” diye yazdı.

BAŞKAN – Öyle bir şey var mı?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bizim alt komisyonumuzda oluyor.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Bir dakika... Konuşsun, cevap vereyim.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Osman Bey, bölüyorsunuz ama. Komisyon çalışmıyor.

BAŞKAN – Bitirsin.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir bitireyim yani ikide bir araya giriyorsunuz.

Mesele şu: Komisyon aslında çalışmayan insan hakları konusunda, bir araya gelip şey yapmayan bir durum... Bir karar verelim. Normalde Meclisin en aktif alanı, en aktif komisyonunun olması gerekiyor. 4’üncü ya da 5’inci ya da 6’ncı toplantı neyse. Bir komisyonun İkinci Yasama Yılında bu kadar toplanıyor olması ciddi bir sorun. Özellikle her gün gözaltının, her gün tutuklamaların, her gün ölümlerin olduğu bir ülkede bu komisyonun bu kadar az çalışıyor olması başka bir sorun.

Bir muhatap bulma konusunda, bir şey bulma konusunda sıkıntılar var. Ben mesela Komisyona yaptığımız başvurulara baktım. Ben toplamda 14, 15 başvuru yapmışım. Hepsine verilen cevap şu: “Bakanlıktan cevap istendi. Bakanlıktan cevap istendi.” Bir geri dönüş de yok. Bu anlamıyla somut...

BAŞKAN – Yok, geri dönüşlerimiz var.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “Bakanlıktan cevap bekleniyor.” gibi şeye dönüşüyor. Komisyon, aslında insan hakları konusunda çalışma yürütmek istemeyen...

BAŞKAN – Yok. Kesinlikle yok.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Kesinlikle yok.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Tablo onu gösteriyor. Çalışmıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hiç çalışmıyoruz.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Olur mu canım! Çocuk Hakları çalışıyor, Tutuklu ve Hükümlü çalışıyor, Göç çalışıyor; hepsi çalışıyor.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – 4’üncü ya da 5’inci toplantı.

Mesela ben soruyorum...

BAŞKAN – Sayın Günay, Meclisin tüm komisyonlarının çalışma sayısını alın, şu anda bizim Komisyonumuzdakilere bakın. Ben o kadar söyleyeceğim size.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Biz diğerlerinden daha fazla çalışıyoruz. 3 tane alt komisyonumuz var, 3’ü de çalışıyor.

BAŞKAN – Bunu bizden alın. Kaç komisyonumuz varsa çalışmalarını alın, bizim komisyonumuz bu çalışanlar arasında nerede yeri, ona bir bakın.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hakan Bey, şunu sormak istiyorum: Mesela biz Elâzığ Cezaevine neden gidemiyoruz? Ne gizleniyor?

BAŞKAN – Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hayır, Hanımefendi konuşmasını tamamlasın. Bu, bitmeyen bir konuşma gibi. Ama bir tamamlayın, cevap verelim.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hayır, bitmeyen bir konuşma değil.

Biz parti olarak İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun çalışmadığını düşünüyoruz ve bu Komisyon bu tempoyla böyle gidemez.

BAŞKAN – Sizin parti olarak bu şekilde düşünmeniz son derece doğal. Ben buna bir şey demiyorum zaten.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Gerçek anlamda bir insan hakları tartışması yürümüyor. On dakika kala toplantıyı erteliyorsunuz ya da bir gün öncesinden toplantıyı iptal ediyorsunuz, erteliyorsunuz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – İlk defa oldu canım, onlarca toplantı yaptık.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir defa ya da... Zaten toplantıda 3 ya da 4 görüşme yapmışız.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, siz başlamadan önce, tabii, burada Cezaevi ve Tevkifevleri Alt Komisyonu Başkanı Hüseyin Bey var. Haricen yapmış olduğunuz görüşmelerde sanırım bir mesaj sisteminiz var. Bir yere karar aldığınız zaman onun üzerinden arkadaşlara duyurusunu yapıyorsunuz, gelen cevapları da bana gösteriyorsunuz, biliyorum. Genelde arkadaşlarımızın bu noktada gitme tercihlerinde biraz daha isteksiz davrandıklarını, buna mukabil sizlerin de ertelediğinizi duyuyoruz. Acaba yanlış mı duyuyoruz Hüseyin Bey?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben de bir şey soracağım.

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, isterseniz kurum sorulara cevap versin. Bu bize ait bir toplantı.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Usul bakımından, evet.

BAŞKAN – Sataşma var Sayın Tanal.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Sataşma yok, durum tespiti var. Sataşma böyle olmaz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bakırköy ve Silivri’ye gittiğimiz gün İstanbul’da bir toplantı yaptık. Elâzığ ve Diyarbakır’ın tarihine, takvimine karar aldık. Ben Cezaevi Alt Komisyonunda değilim, Çocuktayım. Ebrü Hanım’ın programı olduğu için gelememişti, ben geldim. Ve ortak aldığımız karardan -sonra öğrendim Ebrü Hanım’dan- Elâzığ zaten tümüyle çıkarılmıştı. Neden çıkarıldı gerçekten? Çünkü Elâzığ’dan çok yoğun işkence başvurusu var. Çok ağır ihlaller var. Elâzığ niye çıkarıldı? Diyarbakır’a niye gidilmedi? Biz ortak karar almıştık. Türkoğlu’nu istedik, oraya da gidilmedi. Yani bu cezaevlerinden gelen mektuplara artık yanıt veremiyoruz. Yarın konuşacağız zaten.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ben bir söz rica edebilir miyim?

BAŞKAN – Şöyle Hüseyin Bey, ben de bir parantez açayım, Cezaevi ve Tevkifevleri Alt Komisyonu daha sık aralıklarla çok sayıda cezaevine gidip araştırma ve tetkik yapmak durumundadır.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ben bir cevap vermek istiyorum.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Söze gerek kalmadı, Başkan söyledi zaten, tamamladı.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ben çok teşekkür ediyorum.

Bütün bu kritikleri ben çok değerli buluyorum ve demokratik olgunlukla karşılıyorum. Çok teşekkür ederiz.

Hakikaten bizim temel prensibimiz, yaklaşımımız şu: Fırat’ın kenarında bir kurt, kuzuyu kapsa biz bundan kendimizi mesul hissederiz. Her zaman söyledik. İnsan hakları meselesi partilerüstü bir meseledir ve biz bu meseleye öz güvenle yaklaşıyoruz. Sorulara şimdi ben cevap vereceğim.

Şimdi, birincisi şu: Ben sitemde bulunsam, bu bana yakışmaz ama şunu ifade edeyim. Biz büyük bir demokratik olgunlukla bütün taleplere bakıyoruz. Biz Elâzığ’a gidecektik, Diyarbakır’a gidecektik fakat o günlerde muhalefet partisi milletvekillerimizin burada... Çünkü grup yazışmaları var. Burada bir tenkitte bulunurken en azından belgeyle ve o yazışmalara bakarak... Çünkü orada biz hem Elâzığ’a gidecektik hem Diyarbakır’a gidecektik.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Elâzığ bizim planlamamızda yoktu.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Siz yoktunuz Hanımefendi. Sayın Meral Daniş Beştaş oradaydı ve biz bunu planladık. Elâzığ’a da gidecektik, Diyarbakır’a da gidecektik. Ben yine hoşgörülle karşılıyorum sizin bu tavrınızı. Tarsus’a gidecektik. Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekilimiz Ali Haydar Hakverdi Vekilimiz ve başka vekillerimiz “Bu hafta değil sonra yapalım.” dediler. Biz yine onu erteledik. Biz gitmek istiyoruz fakat bu sadece iktidar partisi milletvekillerinin gitmesiyle değil, gerçekten, bütün samimiyetimle... Çünkü yazışmalar ortada. Bizim bir küçük alt grubumuz var, WhatsApp grubu, oradaki yazışmalarımız ortada. Bunlar ortadayken bugün buradaki bu şeyi de doğru bulmuyorum.

Sayın Tanal’ın dediğini çok önemli buluyorum usul bakımından. Biz bunu, yarın saat on birde toplantımız var, herkes gelsin, orada tekrar konuşacağız. Ama bugün başka bir konuyla ilgili bir mesele konuşulurken bunların gündeme gelmesini ben yine de insan hakları bakımından doğru buluyorum.

Cezaevlerine gitme konusunda bana hiç kimse şunu diyemez: Evet, şu cezaevine gidelim dedik, Sayın Hüseyin Yayman, siz buna karşı çıktınız. Herkesin huzurunda söylüyorum: Kim karşı çıkıyorsa söylesinler.

Bir kere yerel seçimler nedeniyle, ikinci kere de: Daha sonra planlamaları yaptık ve o planlamalar doğrultusunda sürekli, arkadaşlarımızın birtakım mazeretleri oldu. Biz bir kişinin katılmamasını bir eksiklik olarak görüyoruz. Yoksa ben bu alt komisyonu toparım giderim; burada sorun yok ki.

Mesela siz gelemediniz. Ne dedik biz? Dedik ki: Evet, Meral Hanım gelsin. Diyarbakır'a gideceğimiz görüşmede Sayın Gergerlioğlu gelmek istedi, tabii, buyurun dedik. Biz bu kadar erdemli bir tavır göstermeye çalışırken bunun speküle edilmesini sizin vicdanınıza bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir öneri getirebilir miyim Başkanım?

Bu Cezaevi Alt Komisyonu haftalık mutlaka bir cezaevine gitsin çünkü Türkiye'de çok ses var.

BAŞKAN – Şimdi oraya geleceğim Mahmut Bey.

Sayın Gülaçar, buyurun.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Başkanım, Ebrü Hanım'ın konuşmalarına bir karşı cevap olarak ifade edeyim.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Şu an sataşma olacak işte. Bu sataşma.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Kız, yok, öyle değil!

Bu komisyon çalışmalarımız, cezaevi ziyaretleri, toplantıları vesairede o mesajlardan biri benim, MYK toplantımız var diye. E, şimdi ayda bir konulan bir toplantı. Dolayısıyla bizim biraz daha esnek davranıp o toplantıyı, Başkanımızın da inisiyatifiyle, farklı bir güne çekmemiz mümkün.

Bununla beraber, Ali Haydar Bey'in, diğer başka arkadaşlarımızın da bu manada şeyleri oluyor. Mesela sizin de attığınız mesajlarda “Ben bu hafta yokum.” veya “Şu gün burada değilim.” dediğiniz şeyler de oluyor. Bunun kasten olmadığını ifade edelim.

İkincisi de bu kişisel verilerle ilgili. Ben tamamına katılıyorum. Yani şu an teknoloji, elimizdeki telefonumuzla bizi Amerikası esir alıyor, her kim ise bunu en güçlü manada kullananlar, bunların tamamı bizi esir alıyorlar, bizi her an gözetliyorlar. Kişinin mahremiyetini vesairesini koruma noktasında biz de o noktada her türlü ortak karara veya atılacak adımlara, çıkarılacak yasalara ortak oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Hüseyin Bey, görünen o ki bundan sonra karar vereceksiniz ve behemehâl o ziyareti gerçekleştireceksiniz. İsterseniz 1 arkadaşımız, isterseniz 2 arkadaşımız katılsın cezaevi ziyaretlerini bu şekilde yapmanızda fayda umuyorum ben.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Biz zaten, dediğim gibi, öz güvenle ve büyük bir demokratik olgunlukla bunu yapmak istiyoruz. Arkadaşlar, yazışmalar ortada. Ben tekrar oraya dönmek istemiyorum. Bu bana da yakışmaz. Burada bunlar olmamış gibi itham etmeyi hem de bugün kişisel verilerin korunmasıyla ilgili bir konuda bunu gündeme getirmeyi ben doğru bulmuyorum. Kayıtlara geçsin istiyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Başkan, ben komisyon toplantısında bunu konuşmayacaksam ne zaman konuşacağım? Yarın toplantının olup olmayacağının bir garantisi yok şu an.

BAŞKAN – Buyurun.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Çok sınırlı da olsa 3 cezaevi ziyareti yaptık: Sincan, Silivri ve Bakırköy Kadın Cezaevi. Bütün siyasi partilerden arkadaşlarımız vardı. Yani orada hiçbir olumsuzluk olmadı ki. Ziyaret güzel geçti. Bir problem yaşanmadı ki ondan sonrakiler yasaklansın. Böyle bir şey hiç söz konusu olmadı değil mi arkadaşlar?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, yok, öyle bir şey demedik. Niye öyle yorumladınız?

EROL KAVUNCU (Çorum) – Sıkıntı yok yani.

BAŞKAN – Teşekkürler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben küçük bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Cezaevi Alt Komisyonunda olmadığım için yarın sabah Bakırköy’e gittiğimden dolayı katılacağım. O yüzden cezaevlerine girmiyorum ama buradaki bizim temel eleştirilerimiz HDP Grubu olarak: Aslında Cezaevi Alt Komisyonu değil sadece, böyle algılanmasın. Genel olarak İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun çalışmamasına dairdir. Çalışmıyor derken bunu emin olun ezbere söylemiyoruz. Mesela ne yaptık? Bir toplantıda –tarihler de var, zaman almamak için söylemiyorum- ceza ve tevkifevlerine ilişkin görüşme yaptık, birinde Sincan Cezaevini değerlendirdik, birinde Çocuk Hakları Alt Komisyonunu kurduk, birinde kolluk kuvvetlerine yönelik insan hakları eğitimi.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Adalet Bakanını ziyarete gittik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Adalet Bakanını ziyaret ettik.

BAŞKAN – OHAL Komisyonumuz var.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Ombudsman var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şunu demeye çalışıyorum: Genellikle bir bilgilendirme. Şimdi biz İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak hep bir bilgi almak ve çalışmamak üzerine çalışamayız.

BAŞKAN – Göç ve Uyum Komisyonumuz, Çocuk Hakları Alt Komisyonu...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mesela Çocuk Hakları Komisyonu olarak biz bir kere Bağlum’a gittik, bir ziyaret yaptık. Mesela Çocuk Hakları Komisyonu Başkanının şeye gittiğini toplantıda öğreniyoruz.

Sonuçta, tamam, çoğunluk sizde, kararları alıyorsunuz yürütüyorsunuz. O zaman biz burada zaten sıfır etkide oluyoruz. Biz ihlalleri söylüyoruz. Gerçekten, Türkiye’nin şu anda içinde bulunduğu tabloda insan hakları ihlalleri konusunda korkunç bir yükseliş var ve biz Komisyon üyesi olarak bunu biz bize -Şimdi kurula da ayıp oluyor- tartışmıyoruz çünkü her seferinde bir kurul geliyor, bize bilgi veriyor, biz sonrasında kendimiz konuşuyoruz.

Şöyle bir karar alamıyoruz, dedik ki: Halfeti’de işkence var, gidelim.

BAŞKAN – E, dinledik güzel güzel. Oradaki fotoğrafların bir başka yerdeki cezaevine ait olduğunu söyledi burada Sayın Bakan.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yanlış söyledi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yanlış söyledi...

BAŞKAN – Bu Komisyon, sizin söylediklerinizi onaylama Komisyonu değildir. Bu Komisyon, gerçek anlamda insan haklarının güçlendirilmesi, korunmasına ilişkin bir Komisyondur. Siz söylediniz, biz başımızı “evet” diye sallayacak bir Komisyon değiliz. Gerçekten bunun üzerinde çalışma yapacak ve bu çerçevede raporları ortaya koyacak bir Komisyonuz.

İşte Cezaevi Alt Komisyonumuz, gerekirse her yere gidecek ama sizin dediğiniz gibi, sizin istediğiniz şekilde rapor hazırlamayacak. Böyle bir şey yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizim dediğimizi kökten reddedemezsiniz.

BAŞKAN – Sizin insan hakları konusundaki hassasiyetinizi lütfen, gerçekten insan hakkı üzerinden değerlendirme yapın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz insan haklarını gayet iyi biliyoruz.

BAŞKAN – Tamam da...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İşkence var, işkence diyoruz. Daha ne diyelim? İşkencenin ötesi var mı?

BAŞKAN – Atay Bey, buyurun lütfen.

ATAY USLU (Antalya) – Teşekkür ederiz Sayın Başkanım.

Tabii, alt komisyon olarak, Göç ve uyum Komisyonu olarak hem geçen dönem hem de bu dönem biz de aslında yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Hem CHP’li milletvekillerimiz hem de HDP’li milletvekillerimizle beraber çalışıyoruz. Kendileri de görüyorlardır.

Bu dönem 15’e yakın toplantı yaptık. Bu yerel seçimler nedeniyle belki biraz ara verdik ama toplantıları yoğun bir şekilde devam ettiriyoruz.

Önümüzdeki döneme yönelik bir planlama da yaptık Sayın Başkanım. Bir kere Suriyelilerle ilgili çalışmalara devam edeceğiz. Kilis, Antep ve Urfa’da yerinde ziyaretler yapma konusunda görüştük. Tabii, bir de İstanbul çokça konuşuluyor İstanbul’daki mülteciler, sığınmacılar. İstanbul’da da yerinde ziyaretler yapacağız.

Konunun bir diğer boyutu, düzensiz göç boyutu. Bu konuda da Çanakkale, Ege ve Van sınırında da çalışmalar yapmayı planlıyoruz.

Konunun diğer bir boyutu, Türk soylular. Bu konuda özellikle Ahıskalılar ve Uygurlar konusunda talepler var. Yerlerinde hem Ahıskalıları hem de Uygurluları ziyaret edip onlarla ilgili de çalışmalar yapacağız.

Tabii “sığınmacılar”, “mülteciler” deyince Suriyeliler aklı geliyor ama onun dışında da Türkiye’de 400 bine ulaşmış Afganlılardan, Myanmar’dan gelen veya Filistin, Orta Afrika coğrafyasından gelenler var. Onlarla ilgili de çalışmalar yapacağız.

Geçen dönem bir rapor yayınladık. Raporumuzun sonuç bölümü -hani sayfa bir şey ifade etmez ama- yaklaşık 100 sayfaydı. Orada İçişleri Bakanlığına, Millî Eğitim Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına ciddi değişiklik tekliflerimiz vardı. Ben bu dönemde onlardan bize geri dönüşler olduğunu görüyorum. Komisyonumuzun raporu doğrultusunda, mesela sığınmacıların evlilik düzenlemeleri konusu var, bu konuda ciddi adımlar attıklarını görüyoruz. Millî Eğitim Bakanlığının müfredatta düzenlemeleri var, Sağlık Bakanlığının yine çalışmaları var. Raporumuzda, Suriyelilerle ilgili “Doğru Bilinen Yanlıklar” kısmı var. O raporu biz bütün partilerle ortak bir şekilde imzalayıp yayınlamıştık. Mesela, kamuoyunda ciddi bir şekilde karşılık gördüğünü görüyoruz. Bu dönemde bu çalışmalara devam edeceğiz. Geçen dönemde de oldu, bu dönemde de olacak inşallah, Komisyonumuz izin verdiği ölçüde yurt dışında da çalışmalar yapmayı düşündürüyor. Geçen dönem Almanya’ya gitmiştik, Almanya’daki mülteci kamplarını ve mülteci yurtlarını ziyaret etmiştik. Geçen dönemde Yunanistan’dan mülteci kamplarını ziyaret için izin istedik, bununla ilgili yazışmalar yaptık; geçen dönem Yunanistan farklı gerçeklerle

reddetti, bu dönem yine, Komisyonumuz uygun görürse özellikle Midilli'nin Moria Adası'nda ciddi insan hakları ihlalleri, mülteci hakları ihlalleri olduğunu kamuoyunda biliyoruz, öğreniyoruz; bu konuda da yerinde ziyaretler yapmak istiyoruz.

Komisyonumuzla ilgili toplantılarda arkadaşlarımızın herhangi bir teklifi olduğu zaman yerinde inceleme konusu dâhil olmak üzere her türlü teklife açığız, şimdiye kadar da bu yerinde incelemeleri beraberce yaptık. Hem sivil toplum kuruluşlarını hem akademisyenleri hem kamu kuruluşlarını hem de uluslararası kuruluşları Komisyonumuza davet ediyoruz ve dinliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, buyurun.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sorularla ilgili olarak, bu kamu kurumlarıyla ilgili yaptırım meselesinde 9 tane kamu kurumuna idari yaptırım...

BAŞKAN – Hangileri Sayın Başkanım?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – PTT, Ziraat Bankası, TÜRKSAT, Düzce Valiliği, yine Ziraat Bankası, Üsküdar Belediyesi, Mimar Sinan Üniversitesi, Vakıf Katılım Bankası olarak uygulandı. Yani burada yaptırım sadece disiplin hükümlerinin işletilmesiyle ilgili olarak.

BAŞKAN – Para cezası veriyorsunuz değil mi?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Kamu kurumlarına para cezası öngörülmemiş, disiplin hükümleri sadece.

Yine, bu kanunla ilgili evet bir çalışmamız var hatta biz üyelerimizle birlikte 8-9 kısım olarak belirledik. Aynı zamanda, Avrupa Birliği vize serbestesi çerçevesinde Avrupa Birliği'nin 5 maddeyle ilgili değişiklik önerisi var. Biz bu 5 maddeden Kurul olarak 4 maddesinde mutabık kaldık, 1 madde daha çok –siz de belirttiniz- Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığıyla alakalı. O madde üzerinde çeşitli teklifler var. Şunu söyleyebilirim: Genel olarak aslında, kanun Avrupa'yla uyumlu bir kanun yani nitelendirmek gerekirse bizim hakikaten üyeler olarak çok benimsediğimiz bir kanun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İstisnalar da dâhil mi Başkan?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – İstisnalar maddesiyle ilgili olarak yazılı bir bilgi notu hazırlayabiliriz. Orada mesela tam istisna, kısmi istisna ayrımı var; birinci fıkrada tam istisna var, ikinci fıkrada kısmi istisna var. Ama şunu özellikle söylemek isterim ki bazı ülkelerde de GDPR'da da belirttiğiniz gibi aynı düzenlemeler var. Ama Avrupa'daki genel eğilim, aslında şöyle bir şey var: Böyle bir kanuni düzenleme ortak var, aynı zamanda kolluk güçleriyle ilgili düzenlemeler öngören direktifler de var bu konuyla ilgili olarak.

Hem Mahmut Bey'in hem Meral Hanım'ın aslında bu İstanbul seçimleriyle ilgili olarak... Şöyle söyleyeyim: Bu konuda bir siyasi parti grubumuz bize müracaat etti, özellikle bu YSK'yle ilgili olarak. Bizim oradaki kararımız şu: Her şeyden önce bizim kanunumuzda yargı mercilerinin görev alanına giren konularla ilgili olarak yetkimiz yok. Kurulun kararı şu şekilde, kısaca söyleyeyim: Seçimlerin yargı gözetimi altında yapılması Yüksek Seçim Kuruluna Anayasa'yla verilmiş bir yetki ve seçimlerin

genel yönetim ve denetimi -işte sizin söylediğiniz gibi- bu verilerin nereden alındığıyla ilgili bütün inisiyatif Yüksek Seçim Kurulunda. Çünkü Yüksek Seçim Kurulu –bizim kararımızda var- sayfasında aynen şöyle yazıyor: “Yüksek Seçim Kurulu bir üst mahkemedir.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, mahkemeler arasında Anayasa düzenlememiş, sizin anayasa kitaplarınızda yazıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yargısal kararlar da verebilen bir kuruldur, yargısal niteliği de var ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, idari bir kuruldur deniyor.

BAŞKAN – Seçim kanunlarının uygulanmasına ve denetlenmesine matuf işlemleri bir hukuki karardır Mahmut Bey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hukuki karar da –ona bir itirazımız yok- yargısal bir karar değil onu söylemeye çalışıyorum. Sayın Başkanın kendisi anayasa hukukçusu, çok iyi biliyor, hocanın kitaplarını takip ediyoruz. Mesela milletvekilliğinin düşmesiyle ilgili Türkiye’de bu konuda eseri olan bir hocamız.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – İşte yüksek yargı mercisi, tamam Anayasa’da yüksek mahkemeler arasında sayılmamış ama biz burada özellikle kendi sayfasına baktığımız zaman, yüksek mahkeme olduğu... Bunu Sayın Vekilim, beraber konuşalım toplantıdan sonra.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya Hocam, sayfasında öyle yazmış diye inanmak zorunda değilsiniz yani hukuk bilginizle bu kararı, hukuku siz yaratacaksınız yani işin doğrusu bu.

BAŞKAN – Mahmut Bey “Direnin.” diyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir şey demiyorum yani hukuku yaratacaklar yani yaratılması lazım; hayatiyeti, canlılığı, yaşam veriyor. Rahmetli Sulhi Dönmezer Hoca derdi ki: “Hukuk bir doğumhane gibidir.” Arkadaşlar ne olur bunu yaratın, canlı hâle getirin.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Birinci kararımız o.

İkincisi de yine burada Meral Hanım bahsetti, basında yayınlanan 345 kişiyle ilgili olarak burada biz Cumhuriyet Halk Partisinin başvurusunu reddettik çünkü tevsik edici bir belge yoktu. Ama aynı konuda iki üyemizin –yanlış hatırlamıyorsam- başvurusunu kabul ettik çünkü onlar başvurularına tevsik edici belge koymuşlardı. Bu konu kurulun inceleme aşamasında ama yine biz, İstanbul Belediyesiyle ilgili olarak da bu veri kopyalamayla ilgili olarak basına yansıyan kısmında da inceleme başlattık. Belediyeyle yazıştık, sonuçta kararımız da şu: Bu aşamada yapılacak bir işlem olmadığı, çünkü veri kopyalama olmadığıyla ilgili karar verdik. Bu kararları da İstanbul Büyükşehir Belediyesine gönderdik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hocam, affınıza sığınarak söylemek istiyorum yani veri kopyalama dediğinizden şunu kastetmiştim, sonuçta torbalar, veriler gitti ve bunu bakanlıkların aldığını biliyoruz yani başka kimse almadı, bu konuda resen bir soruşturmanız oldu mu? Mesela “10 bin engelli.” diyor, nereden biliyor engelli olduğunu?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – İşte bu konuda Cumhuriyet Halk Partisi hem grup olarak hem genel merkez olarak bize müracaat etti. Biz bu konunun yargı mercilerinin görev alanına girme, seçimlerin genel yönetim ve denetimiyle ilgili olarak... Ayrıca şunu da söyleyebilirim: Aslında bu verilerin hepsi Yüksek Seçim Kurulunda var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman YSK AK PARTİ’ye mi vermiş?

BAŞKAN – Hayır şöyle bir şey söyleyeyim: Bakın, seçmen listeleri bütün partilere veriliyor zaten.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anladım, ben başka bir şey söylüyorum.

BAŞKAN – Hatta şöyle bir şey söyleyeyim ben size: Avrupa’nın bir ülkesinde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Verilmiyor üstat ya, engelli olup olmaması verilmez.

BAŞKAN – O ayrı bir şey.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkanım özür dilerim, ben şunu kastediyorum: YSK bize de veriyor seçmen listesini, diyelim istediğimiz verileri ama seçmen listesindeki kişinin engelli mi, CHP’li mi, HDP’li mi, AKP’li mi olduğunu söylemiyor, soyadına göre söylemiyor. Başka bir şey söylüyorum: İtiraza dayanak olan yani iktidar partisinin itirazına dayanak olan veriler kişisel veridir. Çünkü nokta veriyor –atıyorum, öylesine- “Gaziosmanpaşa’da şu kadar sandık kurulu başkanı a partisindendir, şu kadar kişi b partisindendir, şu kadar kişi engellidir.” diyor. Şimdi bu veriyi hiç kimse alamaz, YSK’de yok ki bu bilgi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sağlık Bakanlığında olması lazım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sağlık Bakanlığında var, Adalet Bakanlığında var, İçişleri Bakanlığında var ve bunlar bir partinin itirazına delil olarak sunuldu, önemli olan bu yani. Ama sizin kararınız, yargısal işlem gerektirir.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet, işin doğası öyle gerektirdiği için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Zavallı yargı ne yapsın, diyecek ki: “Kişisel Veriler Koruma Kurulu var, ben ne yapayım?”

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Ama Sayın Vekilim, kararlarımıza karşı da Danıştaya dava açılabilir yani şey olarak da.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben olsam açardım yani.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Şimdi, bu bağımsızlık ve tarafsızlıkla ilgili gerçekten ben samimi bir şey söylemek istiyorum: Hakikaten Meclisimize teşekkür ediyorum. Böyle bir düzenleme yani Avrupa ülkelerinde yok, bunu samimi olarak söylüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uygulamalar nasıl Hocam, uygulaması?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Vekilim, Tiran’da yapılan toplantıda şöyle bir görüş ortaya çıktı: “İdari” ve “bağımsızlık” dediğimiz zaman iki şeye bakıyorlar: Bir, mali özerkliği, bağımsızlığı var mı, idari özerkliği var mı? Bizim kendimize ait bütçemiz var ama Avusturya Veri Koruma Otoritesini ziyaret ettiğimiz zaman Adalet Bakanlığına bağlı, bütçesini Adalet Bakanlığından alıyor.

İkincisi, bu konuda örnek vermek isterim: En iyi uygulamayı sağlayan otorite İngiltere otoritesi, ICO, Başkanı direkt Kraliçe tarafından atanıyor ve o Veri Koruma Otoriteleri toplantısında şunu söylediler: “Meclisten seçilir, bağımsız olmayabilir ama Başkan seçer, bağımsız olur. Bu biraz uygulamayla alakalı yani samimi bir cevap vermem gerekirse ne Başbakanlıkla ilişkili olduğumuz dönemde ne Adalet Bakanlığıyla ilişkili olduğumuz dönemde talimat, direktif, herhangi bir şey almadık. Sadece, Adalet Bakanımızın şimdi, yurt dışı çıkışlarda üyelerimizle, benimle ilgili “olur”u başka bir herhangi bir imza yetkisi yok yani bu biraz uygulamayla alakalı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle bir soru sormadık, niye söyleme ihtiyacı hissettiniz?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bağımsızlık ve tarafsızlıkla ilgili.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sizinle ilgili değil ki zaten hepsi iktidar partisinin, ne yapalım?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Böyle bir soru sorulmadı.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Tamam, o zaman ben yanlış anlamışım.

Kamu spotumuz yayınlandı, Sayın Başkanım uygun görürseniz, çok kısa, kırk saniye...

BAŞKAN – Tamam, olur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hangi televizyonlarda, hangi saatlerde?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Onu biz bilemiyoruz, RTÜK belirliyor.

(Video gösterimi yapıldı)

BAŞKAN – Başkanım, tamam da...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir de Ombudsmana bakın, Ombudsman ne güzel anlatıyor.

BAŞKAN – Başvuru, ihlal, ceza, bunları da kapsayacak tarzda bir...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Onlarla ilgili de animasyonlar var, onları göstereceğiz yani özellikle çocuklara yönelik olarak.

Sayın Başkanım, Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili olarak... bir protokol yapılıp -daha önce yaptığımız gibi- bunu yönetmelikle yayınladı Millî Eğitim Bakanlığı, özellikle ortaöğretim öğrencilerine yönelik dokümanlar hazırlanması ve proje... Bu bizim gündemimizde var, onu öyle söyleyeyim.

Yine, bu kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak özellikle bu SMS'ler, 3 milletvekilimizde de gündeme geldiği için... SMS'lerle ilgili aynı zamanda Ticaret Bakanlığının da yetkisi var ki onlar da para cezası uyguluyor. Tabii, orada bizim kanunumuz ile Ticaret Bakanlığının kanunu bazen çakışabiliyor. Aynı şikâyet bize de geliyor. Konuşmamda söyledim, Ticaret Bakanlığı ile Kurumumuz ve BTK arasında görüşmeler devam ediyor, bununla ilgili de eminim bir sonuca varacağız.

Yine, bu kanun değişikliğiyle ilgili olarak, evet bizim de önerilerimiz var. Mahmut Bey dedi ki: "Sizin hiç mi sorunlarınız yok?" Evet, bunları da zaman zaman gündeme getiriyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vallahi ben baktım hiç bulamadım Başkan.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Stratejik plan çerçevesinde bir sunum yaptığımız için...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama bize dağıttığınız kitaplarda da yok sorunlar yani avantaj, dezavantaj ne, orada hiçbir şey yok.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI PROF. DR. FARUK BİLİR – Ama genel olarak hakikaten, biz yapıdan, kuruluştan, vesairenden, kanundan memnuniyet duyuyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hocam seni çok seviyorum o yayınladığın kitaplardan dolayı ama bir de Ombudsmanın çalışmalarına bak. Hakikaten Ombudsmanı kutluyorum.

BAŞKAN – Yarın onlar da gelecek zaten, karma komisyonumuz var yarın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Verileri Koruma Kuruluna bakın, Ombudsman çok fark atmış..

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bir milletvekilimizin Mardin'le ilgili olarak... Hakikaten, bu, daha çok lokasyonla alakalı Sayın Başkanım. Biz eğer kullandığımız telefonlarla ilgili olarak farkındalık... Yani lokasyonu kapattığımız zaman aslında

o mesajlar, işte Ebrü Hanım'a, sayın milletvekilimize "Ebrü Hanım" diye gelmiyor, Mardin'e giriş yaptığı zaman ya da İstanbul'daki bir... Bu biraz teknolojiyle alakalı ama bunu engellemek bizim elimizde, bununla ilgili de farkındalık çalışmaları yapıyoruz. Mesela şöyle bir örnek vermek isterim: Bizim Kurul üyeleri olarak bir grubumuz var ama bu WhatsApp grubu değil, kendi aramızda daha çok BİP uygulamasını kullanıyoruz. Çünkü sonuçta biz Facebook'la ilgili iki büyük soruşturma yönettik ve idari para cezası uyguladık. Yani şöyle bir ironiyi de yaşamak istemiyoruz: Bu yazışmalarımızda zaman zaman Kurul üyelerimizle görüşüyoruz, "Facebook soruşturması ne aşamada?" deyip... Yani biraz bu teknolojiyle alakalı tamamen farkındalık yoksa Mardin'e giden kişinin ben olduğumdan bağımsız olarak o anda...

BAŞKAN – Operatörle alakalı, telefonla ilgili bir şey, telefonu bıraksa bir yerde diyelim, olmayacak, orada lokasyon meselesini kapatsa.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bu konum veya gizlilik ayarlarıyla oynadığımız zaman gerçekten kendimizi garantiye almış oluyoruz. Ama şunu da söyleyeyim: Bu bizim son ilke kararımız henüz Resmî Gazete'de yayımlanmadı, bugün Kurulda metnini oluşturduk. Özellikle bazı avukatlar, bazı emlak şirketleri, vesaire bir şekilde bu verilerle ilgili olarak bir program kullanıyorlar.

BAŞKAN – Doğru.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Biz bunun hukuka aykırı olduğunu... Bu programı da şöyle anlıyoruz, bununla ilgili de bir Kurul kararı yayınladık: Mesela bir avukat, borçlunun yeğenine mesaj gönderiyor. Şöyle programlar da var Sayın Başkanım, o anda, o apartmanda, ikametgâhta olan bir borçlu varsa gönderdiğiniz mesaj o apartmandaki herkese gidebiliyor. Çünkü böyle bir program oluşturmuşlar, biz bununla ilgili durdurma kararı aldık, ilke kararımız da bu.

Yine Mahmut Bey'in sorusunda vardı: Bu seminerlerin, bir kısmı da Kurul personeline farkındalık seminerleri ama bu 2019-2020 faaliyet raporunda geçecek, o rakam oradan kaynaklanıyor Sayın Vekilim, onu söyleyebilirim.

Şunu genel olarak söyleyebilirim, arkadaşlarım not aldı Sayın Başkanım diğer sorularla ilgili olarak: "Burada neden bu üyeler var, diğerleri gelmedi?" Biz şöyle düşündük, belki bu konuda yanlış da düşünmüş olabiliriz: "Hepimiz gitmeyelim, kalabalık yapmayalım." Ama işte ben Cumhurbaşkanlığı kontenjanından seçildim, bir üyemiz daha var, o dedi: "Sen git." Hasan Bey Bakanlar Kurulundan seçildi, bir üyemiz daha var, o. Yani bir şekilde böyle yapmaya, işte Meclisten, AK PARTİ Grubundan Cengiz Bey, CHP Grubu kontenjanından, bir de Bayram Bey HDP Grubundan...

Tabii, sık sık Bütçe Komisyonlarında da "Hiç aranızda kadın yok." diye eleştiri geliyor. Yani bu tamamen siyasi partilerimizin tercihleriyle alakalı ama gerçekten...

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Yani CHP'de mi bayan yazmamış?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben anlamadım, ben "kadın" deyince bu AK PARTİ'liler böyle hep bir tek ağızdan, niye kadın düşmanlığı yapıyor?

BAŞKAN – Sayın Başkanım, daha söyleyeceğiniz var mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya annemiz de bir kadın ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, Hocamızı dinleyelim lütfen.

Sayın Başkanım, buyurun.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, son olarak şunu söyleyeyim: Yaklaşık iki buçuk yıldır faaliyettediriz, aslında bir yılımız üyelerimizle birlikte sürekli çalışmalarla, bu ikincil düzenlemelerle geçti. Aslında Sayın Vekilim, biz yeni yeni ayaklarımızın üzerinde duruyoruz. Bize başvurular... Bilinebilirlik de yeni yeni oluşmaya başladı ama ben hakikaten Ombudsmanı da yakından takip ediyorum ama Ombudsmanlık 2019'da 6'ncı yılını kutladı.

BAŞKAN – Tabii, 2012 yılından itibaren başladı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Daha önce uyuyordu ama ya, yeni Başkanla birlikte uyandı.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bizim için de örnek alacağımız bir kurum, onlar gibi olmaya çalışıyoruz ama ben bu konuda gerçekten bütün üyelerimizin samimi olduğunu düşünüyorum ve toplantıları zaten hep beraber yürütüyoruz. Farkındalık toplantılarında, bu kanun çalışmalarında, kurum dışında yaptığımız zaman da -gayriresmi toplantılar yapıyoruz- bu konuda biz hakikaten iyi bir kanun olduğunu ve kurumun yapılanması en azından Avrupa'daki muadillerimize örnek olarak söylüyoruz; hem Meclisten hem yürütmeden temsilciler var ama biraz daha... Avrupa Birliği diyor ki örnek olarak söylüyorum: “Kararlarına karşı açıkça yazın idari yargı denetiminin olduğunu.” vesaire. “Hiçbir şekilde talimat veremez, bunlar açıkça yazılsın.” diye söylüyor.

Ben bu imkânı verdiğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İyi kanun olduğuna Kurul olarak tümüyle, iyi kanun diyorsunuz yani.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Genel olarak iyi bir kanun hazırlanmış bana göre.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 28'e rağmen.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – 28'in muadili Avrupa'da var Sayın Vekilim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, bu kadar değil, bu önemli bir şey yani.

BAŞKAN - Şimdi, öncelikle, Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyoruz tabii. Gerçekten, yeni bir kurum olmakla beraber çok önemli bir gündemi ve yeri olan bir kurum. Bence farkındalık ve tanıtıcı faaliyetlerin daha fazla ön plana çıkması gereken bir süreç var sanki önünde. Ben, katkı veren bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Şimdi, üyelerimizden Sayın Fahrettin Yokuş, Konya Milletvekilimiz size yazılı olarak soru tevcih etti. Ricamız odur ki aynı şekilde yazılı olarak cevaplanarak arkadaşımızın makamına iletilmesi, ben göndereyim size.

Arkadaşlar, toplantıyı kapatacağım, var mı ilave etmek isteyen bu konuya matuf?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Kurumun Başkanı Faruk Bey'in sayfasına girmeye çalıştım, bakalım nedir dedim. Sayın Başkanın sosyal medya sayfası korumalı. Şimdi, bir kurumun başındasınız ve kurumu da tanıtmak istiyorsunuz. Millet sizi takip edecek, kurumla ilgili verdiği mesajlar nedir, siz bunu niye kapalı yaptınız bilmiyorum. Yani bu kurumun başında olan bir Başkanın kendi sosyal medyasını özel korumaya almaması lazım. Bu anlamda bir sefer “tanıtım” diyoruz, kurum başkanının kendisinin halka açık ve net bir vaziyette bunu korumaya almaması lazım.

BAŞKAN – Faruk Bey’in de kişisel verileri var ve veriler konusunda böyle bir inisiyatif kullanmak istemiş. Ben cevap vereyim Sayın Tanal.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, şu verdiğiniz nedir, bize tarif eder misiniz, ne yapacağız biz bununla?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Özellikle, bu bilgisayardaki kameralar için biz öyle bir tasarım yaptırдық. Sayın Başkanım, onun içinden küçük bir aparat çıkıyor yani özellikle bu bir farkındalık. Kamerayı istediğimiz zaman açabiliyoruz, istediğimiz zaman kapatabiliyoruz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Başkanım, ben bunu denedim, şeyi tamamen kapatıyor sürgülü olmasına rağmen, dar geliyor.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Daha çok bilgisayarlar için Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, gündemde yer alan diğer konuları görüşmek üzere toplantıya son veriyorum.

Kapanma Saati: 17.54

